

V I E N Y B Ė

72 M. 22 N.

BROOKLYN, N. Y.

1958 M. GEGUŽĖS (MAY) 30 D.

TEL. APplegate 7-7257.

KAINA 15 C.

Pabaltijo pasitarimai

Lietuvos, Latvijos, Estijos delegacijų Pavergtosiose Jungtinėse Tautose pirmininkai -- V. Sidzikauskas, dr. V. Masens ir J. Klesment -- gegužės 20-21 dienomis Londone turėjo pasitarimus su ten reziduojančiais Baltijos valstybių diplomatiniais atstovais.

Buvo apžvelgta PJT veikla nuo pernykštės specialios sesijos Strasburge, plačiau sustojant ties šiuo metu PJT specialia Strasburgo sesija ir tuo pat metu posėdžiavusios Europos Tarybos kai kuriems pavergtiesiems kraštams reikšmingais sprendimais.

Delegacijų pirmininkai supažindino dalyvius su savo patyrimais bei išpūdžiais iš Europos sostinių, kurios jiems po Strasburgo sesijos teko aplankyti.

Diplomatiniai atstovai išdėstė, kaip atrodo tarptautinė padėtis, ją stebint iš Londono, paryškindami tuos klausimus, kurie Baltijos valstybėms ypatingai yra jautrūs, kaip "viršūnių konferencija", Rytų-Vakarų nepuolimo paktas ir kai kurie kiti nusiągavavimo pavergtųjų atžvilgiu planai Europoje.

Tiek dėl tarptautinės padėties įvertinimo, tiek dėl laisvavimo politikos, siekiant Lietuvos, Latvijos, Estijos laisvę ir nepriklausomybę atstatyti, visų pasitarimo dalyvių pažiūros buvo vieningos. Pasitarimas pabrėžė visų Baltijos valstybių laisvinimo veiksmų glaudaus bendradarbiavimo reikšmę ir reikalą.

Amerika aptaria naujas problemas

Prezidentas Eisenhoweris praėjusį trečiadienį per spaudos konferenciją pareiškė, kad dabartinė pasaulio padėtis reikalauja atidžiau peržiūrėti Amerikos uždavinius užsienyje.

Valdžios pareigūnai kasdien posėdžiauja aptarti naujoms pareigoms ir uždaviniams, kurie Amerikai galėtų iškilti atitinkamų pasaulinių įvykių šviesoje.

"Amerika, sakė prezidentas Eisenhoweris, turi laikytis principo: gyvenk patsai ir leisk kitam gyventi."

Prezidentas atsisakė komentuoti Prancūzijos įvykius, tačiau pastebėjo, kad su gen. de Gaulle jam teko karo metu bendradarbiauti ir jį mėgsta.

AR GEN. DE GAULLE SUDARYS PRANCŪZIJOS VYRIAUSYBĘ ?

Paskutinę minutę atsirado naujų sunkumų.- De Gaulle apleido Paryžių.- Komunistai siūlo Liaudies Frontą.

Prancūzijos krizę reikia laikyti dalinai išspręsta, arba teisingiau, tik dabar prasidės didieji sunkumai, kuriuos teks nugalėti gen. de Gaulle sudarant vyriausybę.

Kiekvienu atveju, trečiadienis pasiliks Prancūzijai istorine data.

Dar išvakarėse Pflimlin tvirtino, kad jis nepasitrauks

iš vyriausybės, tuo būdu nedavus progos gen. de Gaulle ateiti į valdžią. Bet negavęs parlamente daugumos pritarimą savo reformoms, arba teisingiau gavęs tą daugumą su komunistų pagalba, atsistatydino, palikdamas laisvą vietą naujam vyriausybės pirmininkui.

Prezidentas Coty tuojau

pradėjo konsultaciją, iškviesdamas socialistų, nepriklausomųjų ir liaudies respublikonų (krikščionių, demokratų) partijų vadus pasiteirauti jų nuomonės dėl de Gaulle kletimo į vyriausybę. Nepriklausomieji pasisakė už, liaudies respublikonai dvejojo, socialistai žiūrėjo neigiamai.

Prieš dilemą -- Liaudies

VIRSUJE: Maironio šeštadieninės mokyklos penktosios laidos abiturientės su mokyklos vedėja. Apačioje iš kairės: V. Matekūnaitė, J. Petniūnaitė. Sėdi: B. Čiurlytė, mokyklos vedėja Ruzgienė, D. Galinytė. Stovi: R. Vilkušaitytė, E. Sodaitytė, I. Sandanavičiūtė, D. Naujokaitytė, R. Kulytė.

- V. Maželio nuotrauka

Frontas ar gen. de Gaulle, paskubino krizės išsprendimą. Prezidentas Coty parlamento ir senato pirmininkams pavedė susisiekti su gen. de Gaulle, kuris jau buvo atvykęs į Paryžių, oficialiai pasiūlyti jam sudaryti vyriausybę.

Zinia apie pakvietimą į valdžią gen. de Gaulle visoj Prancūzijoje buvo sutikta su dideliu džiaugsmu

MUMS RAŠO

Kas grynina lietuvių kalbą?

Perskaitęs Vienybės 20 n. J. Siaučiūno atsakymą J. Smilgiui, randu reikalo atsakytį į jo laišką lietuvių kalbos reikalu. Jis dar piktinasi, kad "kaip privažiavo daug mokyty ponų, Vienybė virto žargonu."

Taip p. J. Siaučiūnai. Ir Tamsta rūpiniesi, kad lietuvių kalba būtų švari ir be svetimybų. Ir "mokytiems" ponams nemažiau šis klausimas rūpi. Ir "mokyti" ponai Vokietijoje išleido "Lietuvių kalbos vadovą", kad tik lietuvių kalba būtų grynesnė. Bet dabar J. Siaučiūnui patariu sulietuvinti tokius žodžius: aviacija, atomas, autonomija, anatomija, aerodromas, architektūra, astronomija, bakterija, biologija, demokratija, elektra, chemija, diversija, diversantas, ekonomija, fizika, molekulė, mikrobos, mikroskopas, tankas (lenkai vadina czolg) ir daugel kitų žodžių.

Ir tiems "mokytiems" ponams rūpi lietuviškos kalbos grynumas, bet yra tokių tarptautinių žodžių, kurie igijo lietuvių kalbos pilietines telses ir jie laikysis tol, kol bus surasti ir nukalti lietuviški pavadinimai.

Yra kaltinių lietuviškų žodžių, kaip "purvabridžiai", t. y. kallošai arba "kiaurakalnis" -- tunelis, kurie gyvoje kalboje neprigijo ir liko tik kalbinė archyvinė medžiaga.

Aš nesu kalbos darytojas, kaip Tamsta, p. J. Siaučiūnai man primeti ir svetimybų aš nepasigendu.

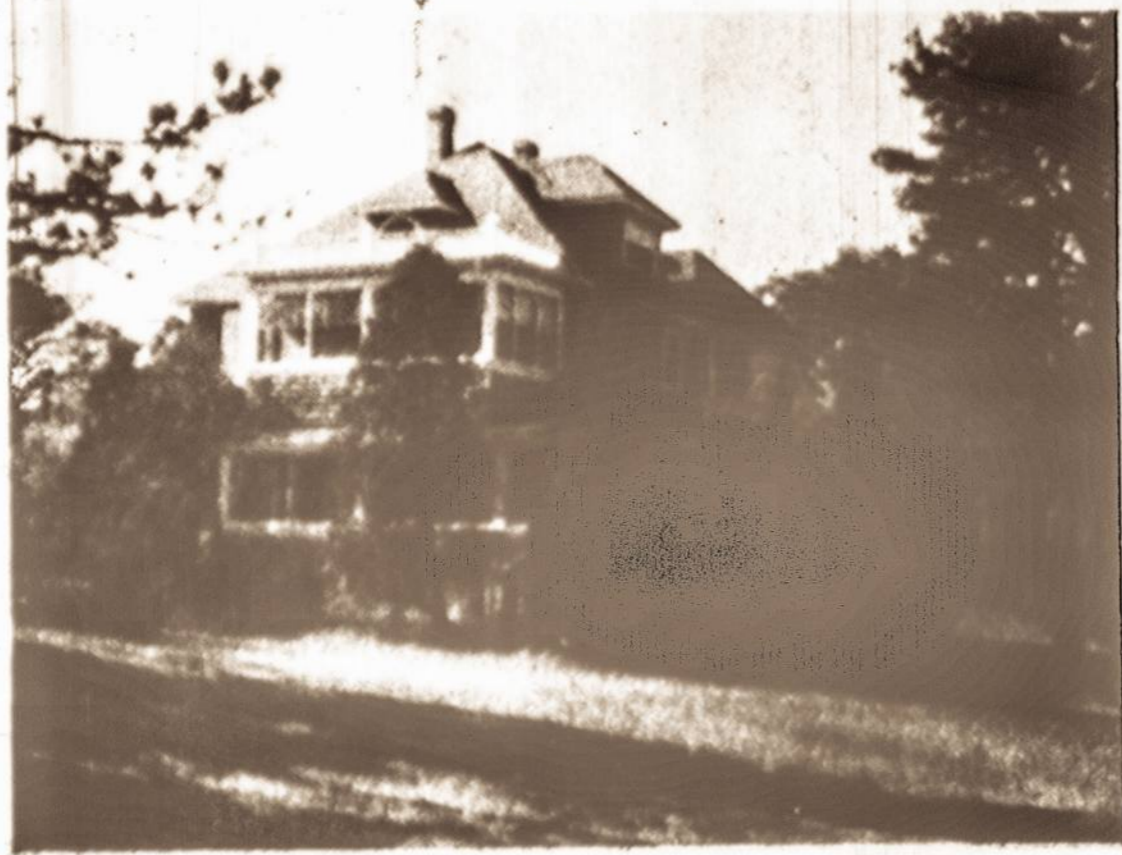
Bet man atrodo, kad ne čia esmė p. J. Siaučiūno rašinio lietuvių kalbos reikalu, bet noras nežymiai ignyti tuos "mokyty" ponus.

Nesijaudink, gerbiamasis Pone, ir be Tamstos pikty šūkavimų lietuvių kalba gryninama, o Vienybė kaip ėjo taip ir eis ir pats Redaktorius rūpina si Vienybės kalbos gryninimu.

Į kitus Tamstos rašinėlius nebeatsakysiu.

J. Smilgis
Philadelphia, Pa.

KUR GERIAUSIAI PRALEISTI ATOSTOGAS?

Aišku, kad geriausiame Cape Cod Osterville, Mass. kurorte, naujai atidarytoje lietuviškoje viloje

AUDRONE

87 East Bay Road, Osterville, Cape Cod, Mass.

Ištaiginga vila, erdvūs kambariai, 5 vonios, didelis salionas ir valgomas kambarys, 2 dengtos verandos, kur ir blagam orui esant galima įdomiai praleisti laiką ir pailsėti. Puikus 2 akrų privatus parkas—pušynas.

Atviros jūros šiltas Craigville—Long Beach paplūdimis vos tik 5 min. kelio.

Geras lietuviškas maistas ir aplinkuma

KAINOS MINIMALIOS — \$40-\$50 DOL. ASM.

Vaikams iki 10 m. pusę kainos. Studentams nuolaida.

Lengvai pasiekiami visom susisiekimo priemonėm. LĒKTUVŲ iki Hyannis. TRAUKINIŲ iki W. Barnstable (arba Hyannis). AUTO Route 6 iki R 149 ir iki Osterville Cape Cod, Mass.

Kreiptis iš anksto (nuo gegužės 1 d.):

AUDRONE, c/o Dr. E. Jansonas, 87 East Bay Rd., Osterville, Cape Cod, Mass.

PADEKA

Raiškiu viešą padėką visiems mano draugams, ašlankiusiems mane Flauro ligoninėje, New Yorke, kur teko išbūti dvi savaites. Nuoširdus ačiū iš linkėjimus, gėles ir dovanas.

Eva Baltus

New Yorko Lietuvių Tarybos valdybos posėdis įvyksta pirmadienį, birželio 2 d., 8 v. v. Liet. Atletų Klubu patalpose, Brooklyne.

SKAITYTOJAI,

negavę atskiro paraginimo apie jų prenumeratos išsiųsimą prašomi žvilgtelti į savo adresą, pažymėtą viršuj Vienybės antraštės. Laiku prisiūsta prenumerata yra taip svarbu, kaip ir laiku gauta žinia.

WHITE'S DRUG, INC.
Mes siūčiame (vairius vaistus) jūsų giminėms Lietuva
29 MILLBURY STREET
WORCESTER, MASS.
PL 4-0110

JOHN BALTADUONIS
Frankford Avenue
C A F E
1700 Frankford Avenue
PHILADELPHIA, PA.

J. Markiewicz

AND SONS, INC.
Laidotuvių Direktorai
15 TRUMBULL STREET
New Haven, Connecticut
Telefonas: LOcust 2-9229

Užsakymas pasteru tuoj išpildomas. Katalogas be mokesčio prisiūčiamas.

Iš Vokietijos importuoti BATAI VISAI ŠEIMAI
Vokiškos perlinės kojinių visokio stiprumo \$1.25.

VASARINIAI SANDALIAI jau gauti

VOKIŠKO DARBO BATAI ir namuose nešiojamų batelių didelis pasirinkimas

SALAMANDER

335 E. 86. Str., N. Y. C. 28, N. Y.
Tel.: EN 9-3045

Atidaryta kasdien 10 - 7
Ketvirtadieniais 10 - 9

59 - 02 Myrtle Ave., Ridgewood - Brooklyn - Tel.: EV 1-3727

Iėjimas iš Center Street.

Atidaryta kasdien 9 - 10
Treciadieniais iki 6
Penktadieniais iki 9 val.

WINTER GARDEN TAVERN, Inc.

1883 MADISON STREET
BROOKLYN 27, N. Y.
(Ridgewood)
Tel. EVERgreen 2-6440

VYTAUTAS BELECKAS
SALĖS IR RESTORANO
SAVININKAS

Salė vestuvėms ir kitokioms pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinamomis kainomis.

FIRE - AUTO - LIABILITY - BURGLARY - GLASS PLATE

ROBERT F. NARK

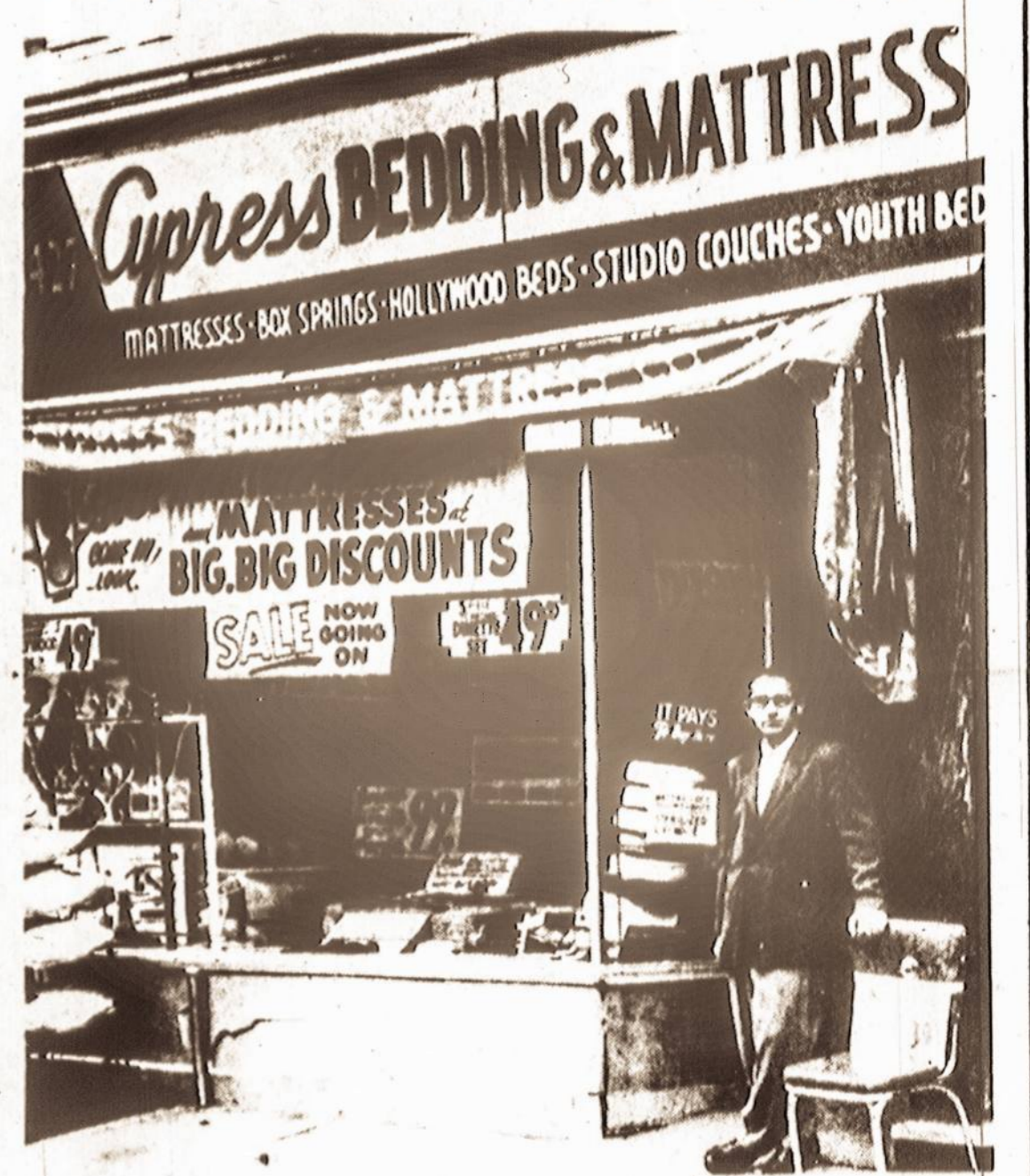
APDRAUDŲ SPECIALISTAS

26 Court Street
Brooklyn 1, N. Y.
MAin 4-6400

700 Caroline Ave.
N. Valley Stream, N. Y.
Valley Stream 5-0783

LIFE - HEALTH - ACC. HOUSEHOLD - COMPENSATION

PASINAUDOKITE RETA PROGA

KAINOS MŪŠŲ KRAUTUVĖJE DABAR
NUMUŠTOS 50%

GERIAUSIOS RŪŠIES LOVOS IR MATRACAI

3427 FULTON STREET BROOKLYN 8, N. Y.

(Tarp Lincoln ir Nichols Ave.)

Telefonas: AP 7-8802

TRAUN'S BAR RESTORANAS IR BARAS

AUGUST TRAUN, Savininkas

N. E. Cor. 7th ir Dauphin Street, PHILADELPHIA, PA.
Telefonas POplar 9-9352

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY
1601-3 SO. SECOND STREET, PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: DEwey 4-5136

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)

1113 MT. VERNON ST. PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: POplar 5-4110

PASAULYJE

* JT Saugumo Taryba atidėjo iki kitos savaitės svarstymą Libano skundo prieš Jungtines Arabų valstybes, kurios kišasi į Libano vidaus reikalus, kad duoti Arabų Lygai, kuri susirenka šeštadienį, ši reikalą apsvarstyti.

* Romoje mirė Chicagos arkivyskupas kardinolas Samuelis Strich, sulaukęs 70 metų amžiaus, kuriam prieš mėnesį laiko buvo amputuota ranka.

* Valstybės Departamente mano, kad Sovietų paskelbti planai atitraukti savo kariuomenę iš Rumunijos ir sumažinti įgulas Vengrijoje gali vesti prie palankių įvykių ei-

gos, jei tas suteiktų šiems kraštams didesnio laipsnio nepriklausomybės.

* Jugoslaviai skelbia, kad Sovietai atidėjo paskolos 175 milijonų dolerių davimą Jugoslavijai, kurią jie buvo pažadėję prieš dvejus metus modernaus aliuminijaus fabriko statybai.

* Italijoje per įvykusius praeitą savaitę rinkimus į parlamentą krikščionis demokratai laimėjo 10 vietų daugiau negu turėjo pirma. Dabar jie turės 273 vietas iš 596. Komunistai pravedė 140 atstovų, netekdami 3 vietas.

Praėjusį šeštadienį Brooklyne per suruoštas Maironio šeštadienio mokyklos uzbairgimo mokslo metų iškilmes, konsulas V. Stašinskas įteikė abiturientams mokyklos baigimo diplomus. Nuotraukoje: Irena Petniūnaitė ir kons. V. Stašinskas. Toliau stovi kun. Pakalniškis.

PASAULIO LIETUVIŲ ŽINYNAS (LITHUANIAN WORLD DIRECTORY)

PARUOŠTAS ANICETO SIMUČIO

Tai didžiausias informacijų šaltinis apie Lietuvą ir lietuvius koks bet kada buvo išleistas lietuvių ir anglų kalbomis v. enoje knygoje. Šis 461 puslapių veikalas yra pilnas informacijų apie Lietuvą, lietuvių kalbą, meną, literatūrą, muziką, sov. etų okupaciją, deportacijas ir t. t.

Jame surašyti keli tūkstančiai lietuvių kultūrininkų, laisvųjų profesijų narių, b. zniery, parapijų, klubų, organizacijų, radijo v. land ir t. t.

Stambus iliustruotas angliškas skyrius, luksusinis popieris, kieti viršeliai. KAINA -- \$6.50. Tai kiekvienam lietuviui visuomenininkui reikalinga knyga. Nepaprastai puiki dovana tiek lietuviams, tiek lietuvių draugams kitataučiams.

Reikalaukite pas platintojus, arba užsakymus siųskite:

M. R. A. SIMUTIS,

41 West 82nd Street,

New York 24, N. Y.

Visame New Yorke nerassite gražesnių ir patogesnių salių kaip

GRAND PARADISE

Ką nerengtumėte: koncertą, vestuves, prakalbas ar šokių -- salėse gali tilpti nuo 25 iki 2000 dalyvių --

L. MOLIN, Reikalų Vedėjas

320 GRAND STREET

BROOKLYN 11, N. Y.

Telefonas: EVergreen 7-1123

Kuo Balfas padeda lietuviams anapus geležinės uždangos

Birželio mėnesį sueina 17 metų, kai Sovietų Rusija okupavus Lietuvą pradėjo pirmus masinius trėmimus į Sibirą ir į šiaurės Rusiją. Kelios dešimtys tūkstančių nekaltų Lietuvos gyventojų su neįprastu žiaurumu buvo išvežti gyvulinuose vagonuose ir daugumos jų likimas iki šiol nežinomas. Kas ir kiek iš jų mirė, ar kas gyvas iki šiol rusų valdžia nepranešė, nors daugelis iš jų jau po velėna ir tik maža jų dalis po 15 ar daugiau metų, netekę sveikatos, kaip beverčiai invalidai buvo grąžinti Lietuvą.

Po tų pirmų išvežimų masiniai žmonių trėmimai iš Lietuvos buvo pakartoti kelis kartus

Dr. V. TERCIJONAS

rusų antros okupacijos metu, jau karui pasibaigus. Kiek viso Lietuvos gyventojų buvo išvežta tikrų žinių neturime, bet ištremtųjų skaičius siekia kelis šimtus tūkstančių. Jų gyvenimas Sibire yra sunkus, nes darbas, klimatas ir kitos sąlygos yra neįprastos ir daugeliui pakerta sveikatą, trumpina amžių ir mažas jų skaičius atsiskyrė iš gyvųjų tarpo.

Minint liūdnuosius 1941 metų birželio ir kitus masinius lietuvių trėmimus į Sibirą, turėtume stengtis ne vien reikšti jiems užuojautą ar paminėti mirusius

mūsų maldose, bet ir palengvinti jų vargingą gyvenimą, nusiųsti jiems vaistų gydymui, o kur galima vilnonių ir kitokių medžiagų arba rūbų.

Sykiu neturėtume užmiršti likusių Lietuvoje, ypatingai tų, kurie grįžta iš Sibiro ir pradžia gyvenimo jiems daug ko trūksta -- rūbų, avalynės, o ypatingai vaistų, kad dėl sunkių šikūrimo sąlygų Lietuvoje jie nebūtų priversti "savanoriškai" grįžti Sibirą.

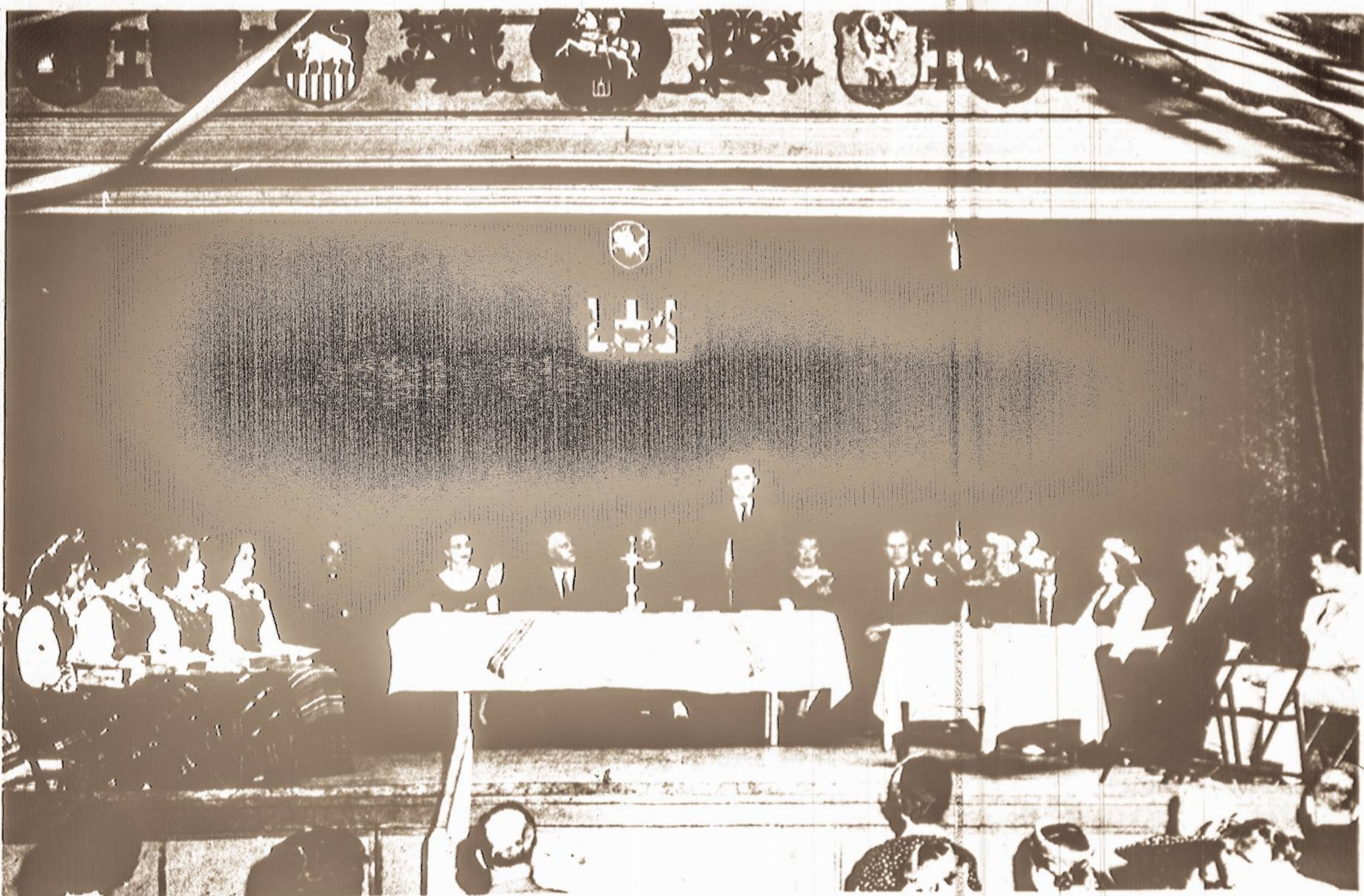
BALFas pasiryžęs vienu ir kitu atveju tarpininkauti. Per BALFą galima užsakyti prieinamą kainą vaistus ir standartinius paketus su medžiagomis, vaistais ir vitaminais ir nusiųsti nurodytais adresais.

Prašantiems iš Sibiro arba iš Lietuvos vaistų, kur tik galima reikia priminti, kad jie atsiųstų savo vietinio gydytojo receptą, kuriame būtų nurodyta kokių vaistų ir kiek reikia ar bent nuo kokios ligos. Tuomet BALFui daug lengviau parinkti tinkamus vaistus ir be to, gavus vaistus vietoje ir atsiimant iš pašto, būk, nereikia mokėti maito, jei yra vietinio gydytojo (iš anapus uždangos) receptas.

Reikia priminti, kad paskutiniuo laiku vaistus į Lietuvą ir į Sibirą galima siųsti oro paštu betarpiai per J. A. V. pašto ištaigas, kas labai sumažina persiuntimo išlaidas, nes siuntimas per agentūras ir kontorą vaistų siuntimo išlaidas padvigubina.

KAIRĖJE: Praėjusį šeštadienį Apreiškimo Parapijos salėje, Brooklyne, įvyko Maironio šešt. mokyklos mokslo metų uzbairgimo ir penktosios abiturientų laidos išleidimo iškilmės. Nuotraukoje: abiturientai ir garbės prezidiumas.

V. Mazelis nuotrauka

VIENYBĖ

LITHUANIAN WEEKLY
Established in 1886Juozas Tyshlava
Editor and Publisher
192 Highland Boulevard
Brooklyn 7, New York
Tel. APplegate 7-7257Entered as Second Class
Matter October 21, 1907 at
the Post Office of Brooklyn
N. Y. Subscription Rates:
USA, Canada and other
countries \$7.00 for one
year. Advertising rates on
application.Edna F. Kelly
kalbės minėjime

Svarbiausia kalbėtoja, kuri pasakys reikšmingą kalbą liūdnųjų birželio dienų minėjime birželio 15 d. Town Hall New Yorke, bus Kongreso narė, Mrs. Edna F. Kelly. Tai viena žymiųjų figūrų Kongrese.

New Yorko išrinkta pirmą kartą 1949 metais į Kongresą, Mrs. Kelly Kongreso daugiau neapleido. Savo iškalbingumu, sumanumu, iniciatyva ir energija ji išplėtė savo kongresinę veiklą ir buvo išrinkta į Užsienio Komisiją, kurioje ji vadovauja Europos Reikalams Pakomisiui. Šiose pareigose ji ypatingai pasireiškė, kovodama prieš komunistų subversiją ir agresiją. Ji yra paruošusi keletą raportų tuo reikalu. Jos įstatymo projektas pabėgėliams šelpti ir rezoliucijos prieš Raudonosios Kinijos įsileidimą į Jungtines Tautas ir prieš Sovietų Žiaurumus Vengrijoje buvo abiejų Rūmų vienbalsiai priimtos.

Šalia kovos su komunizmu politinėje dirvoje, Mrs. Kelly plačiai veikia įvairiose socialinėse srityse. Ji nuolat reikalauja pašalinti bet kokią rasinę, religinę, tautinę ar kilmes diskriminaciją darbo, švietimo ir patalpomis aprūpinimo srityse. Ne kas kitas, kaip Mrs. Kelly yra išskėlusį lygaus atlyginimo už tolygų moterų darbą obalsį. Ji yra pasiūlusi išplėsti socialinį draudimą, pradėti mokėti pensijas 60 metų sulaukus, padaryti mokesčių nuolaidų (exemptions) našlėms, našliams ir pakelti minimum darbo atlyginimą iki \$1.25 į valandą.

Būdama bruklinietė, Ponia Kelly gerai pažįsta vietos sąlygas ir veda griežtą kovą su nepilnamečių nusikaltamumu, reikalaujama neatlaidžių administracijos žygių jaunimui apsaugoti nuo moralinio pakrikimo. Jos politika šeimų atžvilgiu, ypatingai reikalaujama, kad gausenčių šeimų galvos būtų aprūpintos geresniu darbo atlyginimu, yra susilaukusi ypatingo įvertinimo.

Ponia Kelly turi nemažą draugų lietuvių tarpe, skaudžiai pergyvena Lietuvos nelaimę ir mielai sutiko tarti žodį Birželio liūdnųjų dienų proga.

Baltijos Valstybių
Laisvės Komitetas

Lietuviškoji Chicago

Į Lietuvą ... prieš 20 metų

Chicagos Pirmyn choras 1938 metais nuvykęs į Klaipedos dainų šventę Lietuvą rado gražesnę negu tikejosi.

Birželio 8 d. Chicagos PIRMYN choras ruošia iškilmingą bankietą Clearing Industrial Club, 6455 South Central Avenue, savo 1938 metų kelionei į Lietuvą paminėti. Tai buvo pirmas ir kolkas paskutinis Amerikos lietuvių choras dalyvavęs Lietuvos dainų šventėje Klaipėdoje ir po to dar atskirai koncertavęs kituose Lietuvos miestuose.

Tada didelę choro daugumą jau sudarė antroji išėivių karta, gimusi Amerikoje. Lietuvą jie pažinojo iš tėvų pasakojimų. O tie savo tėvynę daugumoje buvo apleidę dar prieš pirmąjį did. karą. Tokia Lietuva, kurią jie pamatė, jiems buvo didelė maloni staigmena. Chorą Lietuvoje globojo jauna lietuvių, o jo vedėjas nenuils-

tomas Kazys Stephens-Steponavičius buvo apdovanotas Gedimino ordinu.

Šalia dirigento Steponavičiaus choro veikloje dar aktyviai dalyvauja 8 buvę 1938 metais choristai, jų tarpe yra Algirdas Brazis, kurio žmona kartu su choru aplankė tada Lietuvą, jubiliejinio bankieto komisijos pirmininkė Kristina Krisčiūnas-Austin, Frances Matekūnas-Schmidt, Julia Kazlauskas-Bartasch, Algirdas Mickevičius, Ona Nemunas-Dyrcon, Evelyn Kazy-Narbut, Jacqueline Urbick-Canon. Jie visi sudaro bankietui ruošti komisiją. Garbės svečiais pakviesti Lietuvos konsulas dr. P. Daužvardis, buvęs konsulas A. Kalvaitis, kuris rūpinosi kelionės pasisekimu, ir bankininkas Justinas Mackevičius, moraliskai ir materialiskai parėmęs choro išvyką.

Rudenį PIRMYN choras (spalio 19 d.) Sokolų salėje stato B. Smetanos trijų veiksmų komišką operą Parduotoji Nuotaka.

Chicagos vyrų choras gegužės 17 dieną statė Rigoletto operą Toronte, Ont. Spektaklis praėjo dideliu pasisekimu. Gaila, kad rengėjai nepajėgė pripildyti pilnos salės (apie 1,300 vietų).

Rudenį tas pats choras veža į Clevelandą, Ohio, Fausto operą.

VIRŠUJE: Pirmyn choras Lietuvių Dienoj pasaulinės parodos metu Chicagoje 1938 m. liepos 16 d. Vidury dirigentas K. Steponavičius. Pirmoj eilėj su programa rankoj sėdi Jlevutė Palekiutė (vėliau Bobo Rockefeller), kuri tą dieną buvo išrinkta karalaitė.

Balsiojo Birželio Minėjimas įvyks sekmadienį, birželio 15 dieną, 4 val. p. p. St. Patriko Katedroje, Manhattane. Bus pamaldos už bolševikų nukankintuosius, o 5:30 val. Town Hall (123 West 43rd Street, Manhattan), iškilminga trijų tautų -- lietuvių, latvių ir estų -- akademija. Minėjimui vadovaus dr. A. Trimakas. Kalbės JAV Kongreso narys Mrs. Edna Kelly. Meninę dalį išpildys solistas V. Baltrušaitis ir muzikai A. Mrozinskas ir J. Zukas. Dalyvaukime kuogausiniausiai!

Frank Venis su žmona išvyko į Uticą aplankyti dukters Elenos ir žento V. Grabausko.

J. Vaičaitis iš Bostono šią savaitę atostogauja E. Jansono vasarvietėje Audronė, Cape Cod, Mass.

Prezidentas Eisenhoweris sako, kad ūkinis atoslūgis yra sumažėjęs, bet jis atsisaikė nurodyti, kada pasireikš ūkinis pakilimas ir visi bus aprūpinti darbais.

Britų ambasadorius Maskvoje tarėsi su Sovietų užsienio reikalų ministru Gromiku dėl galimos viršūnių konferencijos. Tai pirmas Gromiko pasitarimas su vakarų ambasadoriais nuo gegužės 5 d.

VIENYBĖ
GERIAUSIA DOVANA
DRAUGUI

K. Steponavičius

(m)

APACIOJE: Raudonoji armija, nežiūrint visų bandymų atmušti vokiečių puolimą, pirmomis karo dienomis traukėsi sumušta.

Hitlerio šnipas pasakoja...

RUSAI BUS SUMUŠTI PER 6 SAVAITES...

1941 metų pavasaris Berlyne liko nepastebėtas visame tame sumišime, kuris tuo metu vyko Reicho sostinėje. Visi buvo nervuoti lyg nujausdami, kad kažkas svarbaus turės įvykti, ko niekas negalės pakeisti.

SS žvalgybos viršininkas Schellenberg dažnai rytais išvykdavo su armijos žvalgybos viršininku admiralu Canaris pasijodinėti, kas jiems duodavo progos pasikeisti informacijos. Tarp jų buvo nesutarimo kai kuriais klausimais. Pirmiausiai dėl rusų sunkiosios pramonės. Schellenberg buvo geresnės nuomonės negu Canaris apie rusų tankus. Jis buvo įsitikinęs, kad rusai turi paruošę naujus modelius, geresnius už vokiečių. Šitos išvados jis priėjo po to, kai 1941 m. kovo mėnesį Hitleris, norėdamas nustebinti rusus, pakvietė jų karinę misiją apžiūrėti Vokietijos ginklų fabrikus ir karo mokyklas. Hitlerio įsakymu rusams turėjo būti parodyti patys moderniausi tankai. Bet SS žvalgyba nepaklausė šio įsakymo ir paskutinieji modeliai buvo paslėpti nuo rusų akių. Rusų laikysena ir klausimai, kuriuos jie stač vokiečių specialistams, rodė, kad Rusijoje jie turi geresnius modelius negu jiems Vokietijoje buvo rodomi. Tanko T-34 pasirodymas rytų fronte 1941 metų vasarą patvirtino, kad Schellenberg neklydo.

Kitas nesutarimo punktas: Canaris sakėsi turįs tikrų žinių, kad rusų pramonės centrai yra sujungti tik viena geležinkelio linija. Schellenberg šnipai buvo surinkę priešingą žinią, kad yra dvigubos geležinkelio linijos. Bet Canaris laikėsi savo.

Visi panašūs nesutarimai informacijose tarp armijos ir SS žvalgybų rodo, kaip kariuomenės vadams buvo sunku imtis sprendimo, nežinant kuri informacija tikslesnė. Tad dažnai, jei informacijos nesiderino su jų planais, atmesdavo ir visvien vykdavo savo planus. Gi Hitleris iki 1944 metų pabaigos sistematiškai atmesdavo visas jam nepalankias informacijas, ar tai būtų paremtos faktais, ar išvedžiojimais.

Taip buvo įsitikinusi vokiečių armijos vadovybė, bet žvalgyba kitaip manė, kad karas sustiprins Stalino režimą.

Luftwaffe žvalgyba veikė silpnai, ypač po to, kai dalis jos tarnautojų buvo suimti, apkaltinus priklausius rusų šnipų organizacijai Rote Kapelle.

Nežiūrint, kad Canaris ir neivertino rusų techniką, jis prisibijojo, kad Vokietija galės atsistoti tarp dviejų frontų. Vyriausias kariuomenės štabas buvo įsitikinęs, kad karas su Rusija užtruks tik kelias savaites, kad tai bus tik malonus kariniam pasivaikščiėjimas. Heydricho teorija, kurią rėmė Himmleris su Hitleriu, buvo ta, kad karinis pralaimėjimas taip susilpnins sovietų režimą, jog jis savaime grius. Canaris ir Schellenberg galvojo priešingai.

Žinodamas, kaip prieš karą vakariečiai neivertino Vokietijos jėgas, Schellenberg bijojo, kad panašiai neįvyktų Rusijos atžvilgiu. Jis bandė perkalbėti Heydrichą, įrodinėdamas, kad Stalinas su karo pagalba galės sustiprinti savo valdžią, kad karas vietoj Rusiją susilpnins tik

sustiprins. Heydrich iš tokių pastabų juokėsi ir kartą pastebėjo, kad Schellenberg mažiau skelbtų defetistinių idėjų. Tačiau vieną kartą jis pastebėjo: "Taip, kaip mes elgamės, pasibaigs liūdnai."

Apie balandžio pabaigą Heydrich paskambino Schellenbergui pakviestas pietų, nes turis daug ko pasakyti apie artėjantį karą su Rusija.

Salone Schellenberg rado ir Himmlerį su savo štabu, kuris visus išpėjo, kad už kelių savaitių bus darbo iki kaklo.

Laikė pietų Heydrich, aptaręs Balkanų problemą, pradėjo diskutuoti karo su Rusija klausimą.

"Fiureris negalėjo patenkinti būdu išspręsti Anglijos karinę ir politinę problemą. Jis įsitikinęs, kad mūsų oriniai puolimai prieš Angliją yra nepasisekę, kad Anglija su Amerikos pagalba galės paskubinti savo apsiginklavimą. Štai kodėl Fiureris nori išplėsti povandeninių laivų statybą. Jis nori, kad Vokietija būtų tiek galinga jūroje, jog amerikiečiai nedrįstų stoti į karą, nes jis mato, koks būtų didelis pavojus, jei Amerika ir Anglija stotų išvien. Fiureris mano, kad nežiūrint Franco priešinimosi, mes esame pilnai šeiminkais kontinente ir pusantrų metų galėsime išvengti bet kokio invazijos pavojaus. Tad mums yra svarbu išnaudoti šį laiką. Fiureris mano, kad mes galime ramiai pradėti karą prieš Rusiją, nesukeldami tuo metu pavojaus atsistoti tarp dviejų frontų. Jei mes neišnaudosime šio momentą, susilauksime invazijos iš Rusijos, kuri per tą laiką pasidarys stipri ir mes negalėsime prieš ją atsilaikyti. Rusų pasirošimai vyksta tokiu smarkumu, kad Stalinas bet kokiu momentu galės pasinaudoti užuliti mus, kai mūsų karinės jėgos bus užangažuotos Afrikoje, ar vakaruose. Rusų reikalavimai dėl Suomijos, Bulgarijos ir Rumunijos, bei jų intrigos Jugoslavijoje rodo, kad skaudulys galės greitai sprogti, kitais žodžiais, Stalinas pasiruošęs greitai stoti į karą. Norint išsaugoti Naująją Europą, mūsų konfliktas su Sovietais neišvengiamas. Anksčiau ar vėliau jis turės įvykti.

"Fiureris, žinodamas kiek padėtis yra rimta, nenori palikti

nepanaudojęs nė vienos jėgos. Jis nori, kad kovojančiuose vietuose dalyvautų ir policijos bei saugumo organai, kurie bus pavesti vyriausiojo armijos vado žinion. Jie padės kovoti su sabotuotojais, šnipais ir suteiks apsaugą žymiems asmenims. Tai pirmą kartą SS vienetai bus panaudoti fronte ir čia bus progos pašalinti susidariusią nuomonę, kad mūsų organizacija sudaryta iš bailių, kurie bijo kovoti fronte. Tai yra labai svarbu, nes pakels mūsų vardą prieš Wehrmachtą ir padės praplėsti mūsų įtaką.

"Nuo kovo mėnesio su OKW vyksta derybos, kurias veda Mueller. Bet jis negabus ir gen. Wagner skundžiasi dėl jo. Aš nutariau į jo vietą paskirti jus, Schellenbergai, nežiūrint, kad jūs esate jaunas, bet esate lankstus ir atsieksite gerų rezultatų. Generolas jus rytoj priims."

SS stengėsi iš armijos išgauti pilną apginklavimą ir pripažinimą kad SS daliniai bus lygiomis teisėmis su Wehrmachtu traktuojami fronte. Bet svarbiausioji problema buvo išlaikyti nepriklausomybę nuo armijos kiek tai liečia darbą. Armija norėjo, kad SS daliniai pilnumoje priklaustų nuo vyriausiosios armijos vadovybės ir fronte atliktų tik pagalbinį darbą.

Galutiniai susitarimai su armija buvo pasirašyti. SS laimėjo tai ko siekė.

(Nukelta 18 psl.)

APACIOJE: Nuo Juodosios jūros iki Suomijos 1941 m. birželio 22 d. vokiečių armija peržengė sieną.

V. Maželio nuotrauka

PASAULIO LIETUVIŲ ŽINYNAS

Žinynas iš anksto užsisakiusiems baigtas siuntinėti balandžio gale, todėl visi prenumeratoriai turėtų būti iki šiol jį jau gavę. Kadangi keli egzemplioriai grįžo adresatų nesuradę, tai dar Žinyno negavusieji prašomi tuojau atsilipti. Šia pačia proga tenka pastebėti, kad knygas gavusieji džiaugiasi tiek turiniu, tiek labai puikiai Žinyno išvaizda. Štai keli būdingesnieji komentarai: Stasys Barzdukas, JAV-bių L. Bendr. pirmininkas, tarp kitko rašo:

"Vartau, skaitau ir džiaugiuos: tiesa, vieniems duota ir dribtelėta, kiti yra gavę mažiau ar ir visai maža, bet apskritai gera knyga -- tiek medžiagos, tiek vardų, tiek būtiniausių ir reikalingiausių adresų! Tai nepamainomas lietuviškojo mūsų gyvenimo šaltinis, toks reikalingas kiekvienam, su šiuo gyvenimu susiduriančiam, jame dalyvaujančiam... Dedu ją šalia kitų kasdien ranka pasiekiamų lietuviškų savo knygų."

Rapolas Skipitis, buvęs Draug. Užs. Lietuviams Remti pirmininkas: "...Kai dėl paties Žinyno, tai galiu pasakyti, kad nepaprastai džiaugiuos tiek pirmąjį, tiek antrąjį tomą gavęs. Tokios informacijos mums labai trūko. Tamsta padarė labai didelį ir svarbų darbą. Toks Žinynas turėtų būti leidžiamas, jei ne kasmet, tai bent kas treji metai."

Muzikas J. Brundza: "Girtina, kad šį kartą leidot užimti daugiau vietos anglų kalbai, tai ir čia gimusieji turės progos juo

pasinaudoti. Žinynu užklot didelę spragą, nes ilgį Hol-pa-nių leidinių, rodos, ir nebu-

VIRSUJE: Scena iš Operetės choro suvaldinto praeltą sekmadienį veikalo "Jaunimėlis".

vo... Leidinys imponuojančiai išleistas ir daro malonų įspūdį. (Nukelta į 8 psl.)

3

Buvo ir kitų, ir mokytų, ir nemokytų gabių vyrų, aš jau nebekalbu apie poetus, daininikus ir pasakų sekėjus, kurių buvo pilni kaimai, pilni kapa. Devenių gi Liogioką Lionginą motina gamta apdovanojo ne tik gražiu ūgiu, dailia išorine išvaizda ir gracija, bet ir mokėjimu šokti ir baliuose šokiams diriguoti. Kai jis parvažiudavo namo atostogų, net ir kitų parapijų ponai siųsdavo pas jį; Devenių kaimą karietas, kviesdavo į dvarą ir prašydavo padiriguoti šokiams baliuje. Ir pan Liaginus Liagis taip diriguodavo šokiams, kad ne tik kaimiečiai, bet ir miestelio žydai eidavo dvaran pažūrėti, kaip tas muziko vaikas, vesdamas šokius, rėkauja ant ponų lyg kerdžius ant piemenų, o kai kuri pora ne taip susitverdavo, tai Liogiokas šmajškčia lazdele muša per rankas ir rėkauja, rėkauja. Rėkaudavo jis ir prancūziškai, ir lenkiškai, ir visį jo klausydavo. Diriguodamas šokiams, šokdavo ir jis pats. Šokdavo pirmutinėje poroje su jaunąja Kurminaitė Jadvyga.

Negalima būtų pasakyti, kad Liogiokas būtų buvęs išdidus ar koks, bet žmonės kalbėjo, kad jis vengė dėtis su prastais žmonėmis, gėdinosi savo prastų tėvų, brolių, seserų; gėdinosi lietuviškos kilmės, lietuvių kalbos ir kad labai linkstas prie ponų. Bažnyčioje sėdėdavo jis su ponais už grotų, meldavosi iš lenkiškos maldaknygės, o kai nuvažiuodavo su tėvais miestelin į turgų, tai ištisas valandas pats vienas išsėdėdavo pas Iršiuką kambarėlyje, nenoromis gurkšnodamas alutį. Bet buvo labai mandagus. Kartą, kai ant bažnyčios laiptų sukniubo elgeta seniukas, Liogiokas pripuolė prie jo, pakėlė ir, prilaidydamas už pažastų, padėjo jam nultipti žemėn. Tai matė visi besimeldžiantieji šventoriuje vyrai, moterys, seni ir jauni, iš kurių vienok nė vienas nepajudėjo iš vietos, kad pagelbėtų elgetai seniukui. Kaimiečiams tai padarė didelį įspūdį; net ir mano tėvai

Tautinio Kongreso dalyvius
SVEIKINA

JONAS VALAITIS ir ALEKAS VASILIAUSKAS

The ARLINGTON RESTAURANT, Inc.

385 Arlington Avenue at Hale Avenue

BROOKLYN 8, N. Y.

TAYLOR 7-9842

GEDIMINAITĖ

Iš A. Vienuolio

jį pagyrė, kad „napanabernas“, nors šiaip žiūrėjo į jį kaip į sūnų palaidūną. Žmonės pasmerkė jį vien už tai, kad, baigęs keturias klases, atsisakė eiti kunigų seminarijon.

Devenių Liogė mums buvo tolimas giminė iš tėvo pusės. Seniau su jais mano tėvai palaikė šokius tokius giminystės ryšius, bet labai šaltai ir iš tolo: nekviisdavo vieni kitų į „bunkietus“, vestuves, krikštynas, nepranešdavo apie mirusius šeimos, bet kai Liogės brolis išsivertė į kunigus ir pradėjo mokyti ir savo broliuką, — mano tėvai susirūpino atnaujinti pamirštą giminystę. Netrukus giminystei atnaujinti atsirado ir gera proga: kai mirė mano vyresnioji sesutė Marjonytė, tėvai davė žinią ir Devenių Liogei. Abu Liogės, tėvas ir motina, atvažiavo į sesutės laidotuves; kartu su savimi atsivežė ir savo sūnų Lionginą, jau mokinuką. Bet aš tuomet labai gailėjau savo sesutės, nuolat verkšlenau ir į Lionginuką nekreipiau jokio dėmesio, ir atmenu jį iš tų laikų kaip pro dūmus. Be to, tuomet jis buvo jau mokinys, o aš dar visai vaikas.

Praėjo kiek laiko. Nežinau, kiek aš tuomet galėjau turėti metų, gal kokius aštuonerius ar devynerius, bet vieną kartą, kai tėvas ėjo į Devenius pas Liogę, pasiėmė ir mane kartu. Iš pradžių ėjome savo rėžio ežia, prilankydami javus, pro baisiąsias Kuomiškes, Prūdelius. Paskiau jau — Devenių keliu per Klimčickio girelę, per Liepdegėnus. Apie visas tas vietas ir kaimus aš jau daug ką buvau girdėjęs, bet ėjau jomis pirmą kartą. Tiesa, Kuomiškėse ir Klim-

Lietuvių vadovaujama

Schuyler Savings & Loan AssociationOF KEARNY, N. J.
įsteigta 1924 m.

24 Davis Avenue

Kearny, N. J.

Telefonas WY 1-7260

Atdara kasdien, išskyrus šeštadienius, šventadienius,
nuo 10 v. r. iki 3 v. p. Penktadienį vakarais nuo 6
iki 8: 30 v. v.

KAPITALAS \$1,700,000

MOKAMA 3%

Apdrausta iki 10,000 dol.

Pasinaudokite mūsų nuolaidomis,
ruošdami paketus į Lietuvą.

Išvairiausios medžiagos drabužiams

Didžiausias pasirinkimas

H. KOEN

111 DELANCEY ST., NEW YORK 2, N. Y.

(Tuojau už Williamsburgo tilto)

**PASKUTINIS DIVIDENDAS
PAKELTAS IKI****3 1/4%** metams

(8% reguliaraus ir 1 1/4% extra)

**SKAIČIUOJAMAS
METŲ KETVIRČIAIS**

Taupyk Čia—Daugiau Uždirbsi—Nelanki

**THE Kings County
SAVINGS BANK**

Incorporated 1860

2 PATOGIOS ĮSTAIGOS:

135 Broadway prie Bedford Avenue
539 Eastern Parkway prie Nostrand Ave
Member Federal Insurance Corporation**IR MUŽIKAS****atsiminimų**

Čickio girelėje aš jau buvau buvęs, ir ne vieną kartą, bet apie Devenius ir Liepdegėnus buvau tik girdėjęs. Ypač didelio įspūdžio darė man Kuomiškės ir Klimčickio girelė. Kuomiškių ežerėly — linmarkoje gyveno smakas, o Klimčickio girelėje — biesas! Kad būtų kas iš užuožerietėjų matęs biesą — negirdėjau, bet su smaku Pečiūriokas Antanas Klimčickio girelėje kone susidūrė. Laimė, kad dar suspėjęs jį peržegnoti: smakas kadgi nėręs į Kuomiškių kūdrą, kadgi papūškėjęs, tai vandens lašai net padangę ištiškė, o jis parėjęs namo kaip didžiausio lietaus perlytas. Pasakojo jis man, ir kaip tas smakas atrodęs: ilgas, apvalus, milžiniška galva, aštriais dantimis, o uodega uodega — „tai vėt — kaip nuo tavęs iki Anupro klojimėlio!“ Žodžiu, toks pat, kokį šv. Jurgis laiko savo žirgu sutrypęs ir „dzi-du“ pervėręs. Einant dviese, žinoma, aš nebijojau nei smako, nei bieso, bet vis tik vengiau nuo tėvo atsilikti nors ir per vieną žingsnį.

Devenių Liogę radome namie, bekapojantį ant skiedryno kūlelius. Tėvas su juo pasisveikino, paspaudė vienas kitam delnus, o aš pabučiavau savo dėdei ranką. Dėdė pagyrė mane, kad toks didelis užaugęs, kad „pravornas“ būsiąs vyras... Dar kažką pasakė ar paklausė ir užprašė mus vidun. Tėvas padėkojo ir pasisakė, kokiū reikalu atėjęs. Jie abu užsikalbėjo, pasikeisdami užrūkė tą vieną Liogės pypkę, o aš žioplinėjau po kluoną ir stebėjau, kaip Liogė nebijo gyventi pačiame pagiryje, kaimynystėje su smaku ir biesu. Žioplinėjau, žiūrėjau

NENORĖJO BŪTI ŽVAIGŽDE

VIRŠUJE: Nida Balajytė, kaip Los Angeles Herald and Express rašo, vietoj pasiūlytos filmų aktorės karjeros Hollywoode, pasirinkusi inžinerijos mokslą, kurį dabar studijuoja valstybinėje kolegijoje, Los Angeles, Cal. Nida, kuriai dabar 17 metų, su tėvais atvyko į Ameriką po antrojo pasaulinio karo.

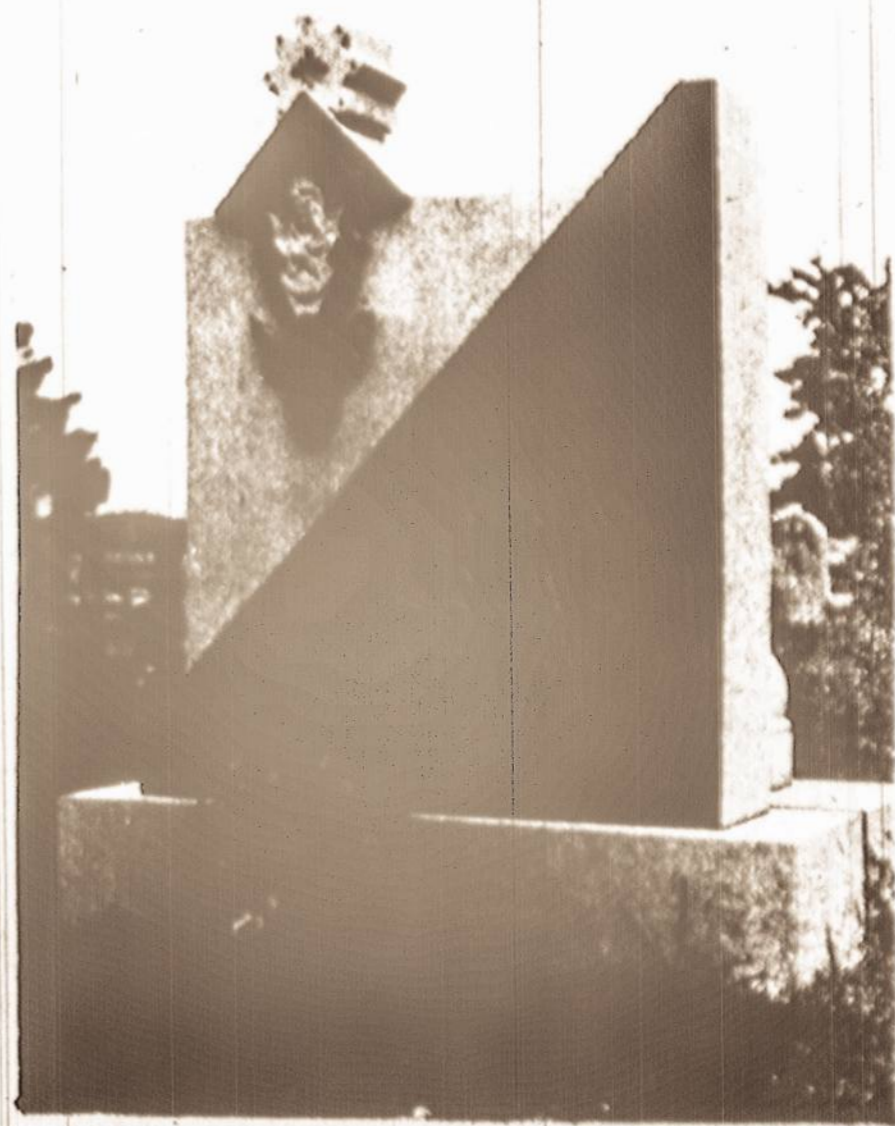
**Krėvei paminklas
jau pastatytas**

Vinco Krėvės paminklo statymo komitetas praneša, kad Philadelphijoje šv. Kryžiaus kapinėse ant Vinco Krėvės kapo paminklas jau pastatytas ir jo pašventinimas įvyks birželio 7 d.

Paminklą iškalė skulptorius Petras Vaškys pagal architekto Jono Muloko projektą.

Paminklas pastatytas laisvojo pasaulio lietuviškosios visuomenės aukomis, kurių buvo surinkta 1910.12 dol. Paminklo statymo komitetą sudarė A. Jurskis, M. Krasauskaitė, V. Mačiūnas, V. Mykolaitis, K. Ostrauskas, J. Puzinas ir A. Vasys.

Ed. Jakaičio nuotrauka

į taip arti tamsiai žaliuojančią girėlę, klausiausi iš tolo aidinčios miško bylos ir spėlojau, kuriame eglų tankumyne galėtų gyventi smakas. Nejauku man pasidarė Liogės kluone, juo labiau, kad ir pati sodyba buvo kaip miške, ir aš sugrįžau prie tėvo ir dėdės.

— Girdėjau, sūnus parvažiavo? — pristigęs kalbos, paklausė mano tėvas.

— Parvažiavo. Namie, — nenoromis atsakė Liogė ir užsitraukė dūmais.

— Mažgi apsimislijo? — vėl paklausė tėvas.

— Kur tau: kur buvęs, kur nebuvęs — visuo met Kurminan... Kaip kokia pakusa!

— Tai kam leidi?

— Kam leidi?! Būtų mano valia — aš jam parodyčiau ir Kurminą, ir šituos baliūs... Bet brolis kunigas sako: tu nesikišk. Tegul, sako, mokytais su mokytais, kad basliu neužaugtų. O tamsta gi savo Untaniuką ar mokysi? — kiek patylėjęs paklausė Liogė.

— O kurgi mano kišenė?

— Ar vyskupas — nepadės?

— Vyskupas sako, kad mokslai sugadinti... Žinojęs vieną tokią vietelę, ale ir toji jau pagedusi.

Abu patylėjo. Patylėjęs vėl prabilo mano tėvas:

— Kad gal ir sugadinti mokslai, žiūrėk, ir tavo sūnus atsisakė kunigu būti, ir Vaivodiškių Meškauskis išėjo šunims šeko piautų, ir Paraisčių Vildžiūniukas... Neleisime ir mes: vienatūris, visgi ant valako...

Staiga priemenės duryse pasirodė Lionginas Liogiokas. Abu seniai pritilo, o aš kaip stovėjau prie kūlelių stirtos, tai taip, kaip stabo ištiktas, ir sustingau: Liogiokas buvo apsilvilkęs juodu švarkeliu su „auksinėmis“ sagomis, ant galvos daili kepuraitė su žaliais apvadais ir žvaigžde kaktoje. Vienoje

**Kaip kinta
žodžio reikšmė**

Žodžio reikšmė — dalykas, palyginti gana pastovus. Tai rodo įvairių kalbų istorija. Antai, kai kurlė šlandieninės graikų kalbos žodžiai yra: išlaikę tą pat reikšmę, kuria jie buvo vartojami dar Homero laikais, t. y. maždaug 1039 amž. prieš mūsų erą. Tačiau, pasizymėdama nors ir dideliu pastovumu, žodžio reikšmė nėra amžinai ta pati: nors ir iš leto, laipeniškai, ji vis dėlto kinta — plėtėja, siaurėja, įgyja naujų atspalvių. Ilgainiui žodis gali įgyti tokią reikšmę, kuri esti labai tolima tai, kurią jis turėjo iš pradžių. Tam pailiustruoti — keletas pavyzdžių. Bludžetu šlandien suprantame valstybinių pajamų ir išlaidų sąrašą. Bet pirmine žodžio reikšmė buvo kita — prancūzų kalboje jis reikšė krepšį pinigams dėti. Humoras — juokas, sąmojis — lėtinų kalbos žodis, reiškiąs drėgmę, skystį. Kadaiše klaidingai buvo manoma, jog žmogaus temperamentas, būdo bruožai — linknumas, gyvumas, arba, atvirkščiai, niūrumas, flegmatiskumas ir t. t. — priklauso nuo organizme esančio kažkokio skysčio. Bluras — žodis, kilęs iš prancūzų kalbos, šlandien reiški kancelariją, kontorą arba kokias organizacijas ar įstaigas vadovaujančių žmonių kolektyvą. Pirminė jo reikšmė — šiurkščios vilnonės medžiagos gabalas, kuriuo būdavo tiesiamas stalas. Vėliau juo imta vadinti ta medžiaga užtiestą stalą. Ilgainiui žodžio reikšmė dar prasitė — jis įgijo visos įstaigos ir, be to, kaip jau pažymėta tam tikro žmonių kolektyvo reikšmę.

Yra žodžių, šlandien turinčių bendrinę reikšmę, bet išriedėjusių iš tikrinių vardu. Chulliganas — triukšmadarys, paduža — pavardė vienos Airijoje gyvenusios nusikaitėlių šeimos. Rentgenas — prietaisas, plačiai vartojamas medicinos reikalams — vokečių išradėjo fiziko pavardė.

Chicagos Amerikos legijono Don Varnas vardo poste gražiai sutelpa čia gimusieji ir naujai į šį kraštą atvykusieji lietuviai — karo veteranai. Nuotraukoje (dešinėje) pirmasis šio posto komanduojuojas, šiuo metu aukštas valdžios tarnautojas J. Jatis-Juozaitis ir šiuometinis posto valdybos narys Edvardas Šulaitis.

V. Norėikos nuotrauka

Karas su rusais...

(Atkelta iš 5 psl.)

Nors karo su Rusija dar nebuvo, Zvalgybai jis jau buvo prasiidėjęs. Svarbiausia užduotis buvo užmaskuoti pasirošimus karui ir iškviesti savo agentus į rusų šnipų organizacijas, kad jiems davus klaidingų informacijų. Tas pasisekė. Prusai buvo įsitikinę iki paskutinio momento, kad vokiečiai ruošiasi invazijai į Angliją ir, pavyzdžiui, birželio 21 d. rusų batalionas sau ramiausiai paradavo su orkestru Brest-Litovske gatvėmis.

1941 m. birželio 22 d. Hitleris kreipėsi į vokiečių tautą šiais žodžiais:

"Vokiečių tauta niekad neugdė neapykantos jausmų prieš rusų tautą. Tačiau per dvidešimt metų Maskvos žydų-bolševikų radar nenustojo konspiravę, kad padegti ir paskandinti kraujuje ne tik Vokietiją, bet ir visą Europą. Kai Rusija panorėjo jėga užgrobti ne tik Suomiją, bet ir Baltijos valstybes, ji išskėlė hipokritiškai ir kvailas pretenzijas tam savo tikslui atsiekti, nera norėdama apginti tas teritorijas nuo užsienio grasinimo.

"Tas buvo taikoma tik Vokietijai, nes joks kitas kraštas negalėjo išiveržti į šiuos kraštus, nei kariauti jų žemėje. Nuo 1940 m. gegužės 10 d. kai mūsų kariai vakaruose sutriuškino anglų-prancūzų rezistenciją, rusų karinis pasirošimas darosi vis labiau grasinantis dėl mūsų sienų rytuose.

"To pasekmėje, nuo 1940 m. rugpjūčio, aš jaučiau nedovanotai palikti mūsų provincijas rytuose be apsaugos prieš milžinišką bolševikų divizijų koncentravimą...

"Vokiečių tauta, šiuo momentu mūsų armija jūda, kariniai perkėlimai vyksta tokiame

didyje, kokio pasaulio dar nėra matęs."

Birželio 22 d. auštant Wehrmachtas pradėjo ofensyvą nuo Juodosios jūros iki Suomijos. Gen. Halder užrašų knygutėje įrašė: "Aš išdėčiau Fiureriui karo prieš Rusiją planą: rusų armija bus sunaikinta per šešias savaites..."

Kitą savaitę: DEKANAZOV ATSIKAKO IŠVYKTI IŠ BERLYNO...

Žinynas...

(Atkelta iš 6 psl.)

Tarpe apie šimtą gautų (vertinimo laišku yra ir kitokių, kurių irgi negalima praleist nepaminėjus. Štai vienas ponas iš Brooklyno rašo: "Mane tik į vieną sąrašą įrašyti, o iš muzikų sąrašo išmetėti, todėl ir nuo skolon užsisakytą Žinyno atsisakau..." Paprasta korektūros klaida, bet puikus pretekstas nuo išpareigojimo atsisakyti. Arba štai kita ponija iš Brooklyno rašo: "Žinyną gavau, patikrinau, kad mano pavardė ir adresas teisingai įrašyta, o toliau jis man nereikalingas, tai gražinu. Vadinas, dabar aš nebeskolinga..." Tai tokiu būdu du prenumeratorių taip ir nugaravo -- vienas rado pretekstą, kad tik vienam sąrašė minimas, o kita patikrinusi, kad jos pavardė gražiai atspausdinta, nutarė geriau su Žinynu atsiskirti, bet tik ne su šešiais doleriais... Bet tokių "prenumeratorių" laimei yra nedaug.

Dalis ŽINYNĄ skolon užsisakusių iki šiol dar neatsiskaitė. Jie prašomi paskubinti atsiskaitymą. Dar Žinyno neįsigijusieji gali jį gauti pas platintojus už \$6,50, arba ir tiesiai iš redaktoriaus: Mr. A. Simutis, 41 W. 82nd St., New York 24, N. Y.

• Gegužės 30 d. Salevo Pokylų salėje, 260 Knickerbocker Ave., Brooklyne, įvyks Atletų Klubu sportininkų vakaras.

Juozas Burdulis, brooklynietis, ilgametis mūsų laikraščio skaitytojas, mirė gegužės 17 d., svečiuodamasis Connecticut valstybėje. Vellonis buvo 68 m. amžiaus. Palaidotas gegužės 22 d. Laidojo Salinskas.

Gediminaitė ir muzikas

(Atkelta iš 7 psl.)

rankoje laikė jis knygą, kitoje — dailią lazdelę. Pamatęs mano tėvą, jis iš tolo taip gražiai pasisveikino, taip dailiai pakėlė savo kepuraitę žaliais apvadais su žvaigžde kaktose, kad ir aš, ir mano tėvas, ir jo tėvas it apstulbome. Aš dar nemokėjau mandagumo etiketų, o mano tėvas buvo vienplaukis ir nesusi-griebė, kas jam daryti.

— Panašu, kad bus lietaus, — tarė Liogiokas ir apsidairė į dangų, į rytus ir vakarus.

— Ak, praverstų delto lietus, — susakė mano tėvas ir taip pat pažvelgė į vakarus ir rytus.

Ir Liogė senis apsidairė. Liogiokas, pamataravęs rankoje lazdelę, nuėjo kluonan.

— Lietų tai jis nuspėja, — pagyrė savo sūnų senis Liogė ir atsigręžė pažiūrėti, kur jis nuėjo.

Liogiokas, žaisdamas rankoje lazdele, perlipo per tvorelę ir pakluone nuėjo girelėn. Aš jį visą laiką lydėjau akimis ir negalėjau atsigerėti ne tiek jo gražia uniforma, kiek juo pačiu: aukštu, lieknu ir taip tiesiu kaip šulelis.

— Pas Kurminaičius nudrožė, — atsiduso senis Liogė, ir vėl abu ilgai tylėjo.

— Tai kam leidi?! — stebėjos mano tėvas.

— Kam leidi!.. Kunigas, brolis leidžia, o ne aš... Būtų mano valia — aš jam parodyčiau ir dvarus, ir ponus.

— Tai kuo gi jis bus, kai baigs šituos savo mokslus?

— Agranomas. Tai tas pats, kas ir urėdas, tik mokytas.

— Tai kam dar tiek mokslo, — gūžtelėjo pečiaus mano tėvas: — Ir Kurmino urėdas iš bernų, ir Klim-

Lietuviškos vasarvietės

DRUSKONIE HALL

Catskill kalnuose nuo gegužės mėn. 15 d. priima svečius (pranešti bent dieną anksčiau) ir užsakyamus vasarai ir Decoration Day.

YRA "COTTAGE" IŠNUOMAVIMUI VISAI VASARAI.
Rašyti: SOPHIE KRAUNAITIS, ANDES, N. Y.
Telefonuoti: ANDES (Endis) 2781 nuo 7 V.Vak.

N I D A

geriausia ir gražiausia vasarvietė Cape Cod.
Vasarvietė veikia nuo birželio 1 iki rugsėjo 30 d.
UŽSAKYMAI SIUNČIAM: Valerija Norvaišienė, West Hyannisport, P. O. Box 367, Cape Cod, Mass. Tel. Hyannis: Spring 5-3987; Boston: Avenue 8-8079.

NAUJA PUIKI VASARVIETĖ

Graži gamta, pušynai, arti pajūris, patogus paplūdimys. Erdvūs, jaukūs kambariai. Geros sąlygos vandens sportui, žuclavimui, tenisui, golfui, pasišokimui. Ideali vieta šeimoms ir pavieniais asmenims. Įvalrus ir sveikas maistas. Savininkai kviečia visus geroje aplinkoje pailsėti. Kreiptis: STASYS LUŠYS, 105 GRAND ST., BROOKLYN 11, N. Y. Tel. Evergreen 7-5376.

TRAKŲ VASARVIETĖ

Gražios gantos aplinkumoje prie Quatic ežero, Thompson, Conn., yra geriausia Naujojoje Anglijoje įieškantiems ramumo ir gero poilsio. Žuvingas ežeras. Paprasti ir motoriniai laiveliai. Erdvūs miegamieji, dideli laisvalaikiams praleisti kambariai. Dušai. Televizija. Žaidimai. Maudymasis vietoje ar motorlaiviu persikėlus Quatic paplūdimyje. Virtuvė vedama prityrusio lietuviu virėjo. Kaina: maistas ir kambarys 35 dol. savaitel. Kreiptis: MRS. G. PAKNYS, BOX 126, THOMPSON, CONN.

čickio nemokytas, o Venslavavičiaus tai jau iš tokių prastų Bijeikių šlėktų, tik kad lenkiškai šveplena...

— Čia, mat, tokių didelių dvarų nėra, tai ir mokytojų urėdų nereikia, o apie Kijevą, sako Lioginukas, tokie dvarai, kad po pusę gubernijos užima. Tokiuos dvaruos pabirkai, malūnai, arklus augina, cukrų dirba... O jau šitų mokytojų urėdų-agranomų tai, sako, bent po kelis.

— Po kiek gi algos gauna tokie mokytojų urėdai? — vis klausė mano tėvas.

— Po tūkstantį ir daugiau — nelygu galva, nelygu ir alga.

— Tai ir taviškis po tiek gaus?

— Kaip Dievas duos... Nu, eisim, Ulijon, apie trobas apsidairysim. — Ir abu seniai nusivedė klijiman, daržinėl, apžiūrėjo Liogės neseniai pastatytus tvartus, iš prieklaimės išridino naują kalamašką — sūnui važinėti pas ponus. Paskui seklyčioje vaišino arbata, sviestu, sūriu. Prie stalo prisėdo ir pati šeimininkė Liogienė. Aš nuobodžiauju ir pro langą vis žiūrėjau į girelę, kur nuėjo Liogiokas. Žiūrėjau ir stebėjau, kaip jis vienas su tokia laibute lazdele nuėjo į mišką ir nebijo nei bieso, nei smako. Ir ką, galvojau aš, jis darytų, jei jį užpultų vienas ar kitas, ar abu iš karto. Žiūrėjau ir svajojau, kad ir man užaugus būti tokiam gražiam ir tokiam drąšiam.

Grįžome namo ta pačia girele. Tėvas buvo nekaltus, susimąstęs ir vis eidamas pats sau kažin ką šnibždėjo ir mataravo ranka. Jį paveikė Liogės ūkis — nauji gurbai, nauja kalamaška ir naujas sūnus, kuris, nors ir ne kunigas, bet, užbaigęs mokslus, gaus po tūkstantį ar daugiau algos ir galės tėvui dar ir žemės pripirkti. Taip bent jis kalbėjo, parėjęs namo, motinai.

(Bus daugiau)

AKADEMINĖS MINTYS

REDAKcinė KOLEGIJA: D. Alytaitė, R. Arūnaitė,
G. Purelytė, J. Bačanskas, S. Sirusas, V. Virbickas.
MEDŽIAGA SIŪSTI: S. Sirusas, 86-17 76th St.,
Woodhaven 21, N. Y. Telefonas: MI 2-1524.

Skaitytojai skundžiasi

Mūsų mielas bendramintis kol. Jurgis Birutis parašė mums ilgą laišką, kurio mintys, tikriausiai, bus įdomios visiems mūsų skaitytojams, tad jo santrauką ir mūsų atsakymą čia talpiname.

Jurgis labai apsidžiaugė išvydęs AM Vienybėje. Tačiau po poros numerių jis jau spėjo šiuo skyreliu apsivilti, nes AM tapo vienos "partijos" įrankis. Pav., sako Jurgis, kodėl studijozas puolė ateitininkus ir santariečius dėl jų nepasirašymo po rinkiminiais lapeliais, o pats po savo mintimis bijosi pasirašyti. Jis prisipažįsta, kad jam, kaip akademikui skautui, nepatogu kritikuoti tokią AM liniją, bet jis vis dėl to norėtų, kad visų pažįstamų studentai gautų lygią progą čia pasisakyti.

Toliau Jurgis kritikuoja visas dabartines studentų organizacijas. Jis savo laišką baigia šiais žodžiais: "Dabartinės studentų organizacijos neegzistuoja -- jos yra tik įrankis buvusių studentų, kurie nori priversti jaunąją kartą sekti savo pėdsakais. Mes esame nauja karta. Šis pasaulis keičiasi kasdien. Tad ar nebūtų geriausia priklausyti tik vienai studentų sąjūdi, kuri mano manymu derinasi prie dabartinio gyvenimo. Kodėl priklausyti organizacijoms, kurios mus indoktrinuoja idėjomis, kurių mes nesuprantame, o gal ir nenorim suprasti." Jurgis savo laišką baigia, atsiprašydamas už gramatines klaidas, kurių iš tikrųjų buvo taip mažai.

Dėkojame kol. Biručiu už tokias nuosirdžias mintis. Tikime, kad ir kiti, ypatingai jaunos kartos studentai, mums parašys šio skyrelio ir bendros lietuvių studentų veikimo struktūros kritiką.

Pačiame pirmajame numeryje paskelbėme: "Su šypsniu ir be pagiežos reaguosime į studentijos klaidas; kelsime savų ideologinių grupių dorybes Kiekviena konstruktyvi ir sveika mintis bus panaudota šio skyrelio rėmuose, net ir tuo atveju, kai ji nevisai atitiks mūsų nuomonę...." Kodėl gi niekas daugiau apie savo veiklą mums neparąšo, tik akademikai skautai? Dėsiame viską, kur tik bet koks studentų subruzdėjimas bus vertas spaudos puslapio. Liet. Stud. S-gos N. Y. Skyriui, ateitininkams, Santarai Korpi Neo Lithuaniai parašėme oficialius raštus, kviesdami rašyti apie save į Akademines Mintis. Nei vienas neatsiliepė. Gal neatsiliepė dėl to, kad nieko neveikia. Bet tokiu atveju ir neverta apie juos rašyti. Pylkame ant savęs, kad daugiausia tenka

(Nukelta į 10 psl.)

Akademinio Skautų Sąjūdžio suvažiavimo dalyviai, tarp kurių yra G. Sernas, dr. J. Kaupas, N. Salkauskaitė, E. Kaminskaitė, A. Sidzikauskaitė, V. Černiūs, R. Slenys, D. Tallat-Kelpšaitė, D. Seputaitė, A. Avižienis, A. Mickevičius ir kt.

J. Tamulevičiaus nuotrauka

PAVASARIS IR BAIGIAMIEJI EGZAMINAI

Sėdžiu už stalelio, žiūriu pro langelį ir matau, kad man rašomiemi trūkdo pilnai įvertinti atgimusią gamtą. Vėjelis padvelkia pro langą, inešdamas tik išsprogusių alyvų kvapą, ir man svajonė nutūksta. Vėl lenkiu galva ir šeštą kartą skaitau įžanginius sakinius iš "Objektyvinės išvalgos gamtinėje aplinkoje".

Na, bet laikas duoti protui truputį pailsėti. Knygos savaime užsidaro, ir atsiranda prie atdaro šaldytuvo, iš kurio pamažu tuštinais dešigaliai, totai ir obuoliai. Pasistiprinus reikėtų grįžti prie knygų, bet tai būtų kaip lipsti į karštą vonią sočiai pavalgus. Reikia prizifūrti sveikatą, -- be jos ir mokslų neišeisi. Gal tuo tarpu verta sužinoti kas pasaulyje dedasi ir, išjungus radiją, išgilinu į vėliausius Dick Tracy nuotykius. Taip apsišvietus, su nauju užsidegimu ir tuščiu protu grįžtu prie knygų.

Skaitau toliau. Po puslapių dviejų pastebiu, kad prieblandos šviesa nėra pati geriausia akims. Šviesą uzziebtį per anksti, be šviesos per tamsu. Gaila laiko, bet ką padarysi, -- teks truputį palūškėti, kol sutems. Esitiesiu ant sofos; mintys išskrenda pro langą į universiteto koridorius.

Šiandien visa aplinkuma pajuto "pavasarinį karštį". Profesoriai sutartinę traukė, skųsdami nepaprastomis migrenomis, ir, nepradėję pamokų, iškeliavo namo. Studentai "kirpo" klases iš dešinės ir iš kairės, bet nekeliavo namo, o būrėsi kavinėje, kol sąžinės griaužimas parstūmė namo. Aš esu vienintėlis, kuri dar nepapuoliau tos ligos įtakon nes žinau sveiko proto naudą egzaminų metu.

Tiesą pasakius, gražu žiūti dienai buvo. Oras švarus, kaip po lietaus. Besprogančių medžių kvapas svaigino galvą ir prikritusių pumpurų kilimai puošė šaligatvius. Po žiemos atostogų visi iškėlė saulės akinius ir, nenusimdamai jų nei traukiniuose, skleidė tą saulėtą nuotaiką ir žemės urvuose. Kad tik kiek silpnėsnė valia, tai pasėjęs pavasaris ir susuktų galva ...tik ne man.

Tai beveik jau ir sutemo. Kaip supancioti kėliuosi iš guolio ir sunkia galva dyrinu prie darbo. Atskleidžiu trečią puslapį ir pradėdu skaityti:

"Gryno vakariečio šantykis su gamta yra toks, kad jis yra tikras aplinkos valdytojas. Gamtinė aplinka nėra pasigėrėjimui, o nugalėjimui..."

R. Arūnaitė

STUDIJOZO PASTABOS

Neiškenčiu mūsų skaitytojams nepranešęs (oficialiai dar nėra paskelbta) naujosios Liet. Stud. S-gos JAV-se centrinės valdybos sudėtį. Ką tik gavau iš Bostono atvirutę, kur draugas sako, kad 1958/59 mokslo metais į Amerikos lietuvių studentų valdžią įrinkti Budrys, Kriauciūnas, Mickevičius, Radvila, Stakyte, Užgiris ir Vėžys. Daugiau žinių apie rinkimų rezultatus ir savo komentarus patieksiu sekančiame AM skyriuje.

Su mokslo metų pabaiga prasideda studentų linksmybės. Kol dar persalta linksminis pajūryj ar miške, studentija turėtų išnaudoti progą linksmai praleisti laiką kultūringuose parengimuose. Štai Korpi Neolithuania kviečia jaunimą atsilankyti į jų rengiamą pavasario šventę Statler viešbutyje gegužės 31 d. Būkime ten visi Newjorkiečiai, Būsiai ir aš. Hartfordo ir apylinkės studentija turėtų dalyvauti hartfordiškų rengiamame finis semestri, kuris įvyks tą pačią dieną šv. Trejybės mokyklos salėje (Capitol ir Broad St.) Ten

bus ir meninė programa ir daug visokių linksmybių.

Prieš keletą metų buvo smarkiai imtasi organizuoti Liet. Stud. S-gos alumnus -- baigusius studijas. Šis reikalas, atrodo, tapo galutinai palaidotas. Ir gerai, nes kitaip ir būtų negalėjo. Juk alumnai tai baigę aukštąsias mokyklas profesionalai, kurie susiburia į klubus, tam, kad prisimintų "geras" dienas, kai buvo jauni ir kai linksmai studentiška gyveno. Kokios ten gali būti linksmybės lietuviui studentui, kai jis kolegijos klase sėdi apsuptas įvairių rasių, religijų ir kultūrų studentų, kurie jo sielai yra visai svetimi. Mažos saujelės lietuvių studentų išsibarstę po didžiules kolegijas, taip kad dažnai vienas kito visai nepažįsta ar tik retkarčiais susitinka. Tokių alumnų subūrimas į lietuvišką organizaciją neturi pagrindo egzistencijai, nes studijų metu nebuvo pakankamai progų susigyventi ir susidraugauti. Gal tik Urbanos lietuvių šiuo atveju sudaro išimtį. Jų ten viename universitete studijuoja apie 100. Visi drauge gyvena,

Akademinėj pastogėj

J. ZUKAS, laimėjęs New Yorko valstybės stipendiją, šį rudenį pradės lankyti Brooklyn Polytechnic Institute, kur studijuos fiziką.

V. SVĀLBONAS, taip pat laimėjęs New Yorko valstybės stipendiją, studijuos inžineriją Cooper Union.

D. NENORTAITĖ, iš Hartford, Conn., chemijos ir matematikos studentė University of Connecticut, buvo priimta į akademikų draugiją PHI BETA KAPPA.

V. LUSYTE, taip pat pasirodžiusi Mrozinsko mokinių koncerte, šį rudenį stoja į Hunter College studijuoti matematiką.

A. VEDECKAITĖ, aktyvi Worcesterio, Mass. vyr. skautė, mokosi dainavimo Juillard Konservatorijoje New Yorke.

D. AUDENAITE, kuri gegužės 17 d. skambino Mrozinsko piano studijos mokinių koncerte, yra laimėjusi daliną stipendiją į New York University. Žada studijuoti "physical therapy."

J. SPAKEVIČIUS, G. Kurpis ir R. Tamokūnas Bostone sudaro Korpi Vytis centro organų rinkimų komisiją.

V. KAMANTAS yra Clevelande sudaryto akademinio organizacijų Lituanus remti komiteto pirmininkas.

V. RAULINAITIS Akademinio Skautų Sąjūdžio Clevelando sk. sueigoje skaitė įdomų pakenesį apie skulptūros meną.

S. MATUSEVIČIUS, baigęs metalurgijos studijas Clevelande, bendradarbiauja Lietuvių Enciklopedijoje, rašydamas straipsnius bei teikdamas medžiagą šioje srityje.

drauge mokosi ir linksminasi. Todėl urbaniskai praktiskai turi alumnus, nors formaliai tos organizacijos niekas ir nesukūrė. Gal ir New Yorke kas nors panašaus išivystys, susibūrus didesniam skaičiui lietuvių į City College. Pagyvėsime -- pamatysim.

Studijozas

Studentai...

(Atkelta iš 9 psl.)

rašyti apie akademikus skautus, bet jei mes to nedarysime, tai belieka viena išeitis -- uždaryti šį skyrelį, ko mes nesirengiam daryti. Tad užtikriname Jurgį ir visus, kurie jo mintims pritaria, kad AM ir toliau pasiliks vienos "partijos" įrankis, nebent kitos studentų or-jos apie save rašys. Vienok prižadame, kad dėsiame visas pastangas, kad šiame skyrelyje atsispindėtų visų studentų veikla ir mintys.

Kad studijozas nepasirašo savo pavardės, tai jo reikalas. Daugiausia rašinių laikraštyje būna pasirašyti slapyvardėmis. Kas nori reaguoti į jo mintis, jį barti ar girti, tą visuomet gali padaryti per redakciją. Jis rašo taip, kaip jam atrodo. Kiti gali rašyti savo nuožūra. Redakcija laukia.

Kad dabartinės studentų organizacijos neegzistuoja, tai yra neteisybė. Tiesą sakant, akademinės organizacijos yra pačios dinamiškiausios iš visų mūsų organizacijų. Suvažiavimai, studijų dienos, vasaros stovyklos, pastangos kovoti dėl Lietuvos laisvės (pav. delegacijos Jungtinėse Tautose) -- tai darbai, kurie yra daug prasmingesni už įvairius piknikus ir kitus žemo kultūrinio lygio rengimus, kurių taip gausu kitose mūsų organizacijose. Ne taip svarbu, ar tokios veiklos nuopelnais puošiasi kuri viena ideologinė organizacija, ar mūsų visų bendra Liet. Stud. S-ga. Svarbu, kad akademinis jaunimas susiburia ir bendromis jėgomis ugdo savo asmenybes lietuviškų vertybių šviesoje.

Kiekvieno studento teisė yra priklausyti kuriai nors akademinėi organizacijai arba nepriklausyti. Mes jaučiame, kad idealiausia padėtis būtų tuomet, kai visi studentai priklausytų Liet. Stud. S-gai ir bet kuriai vienai ideologinei organizacijai. Negalvok, Jurgi, kad priklausymas ideoginems grupėms automatiškai reiškia jėgų skaldymą. Ne. Taip kaip stiprijoje demokratiniais pagrindais sutvarkytoj valstybėj yra stiprios politinės partijos, kurios valstybę ne silpnina, bet ją sustiprina, taip ir mūsų sąjungoj, tebūna stiprios ideologinės grupės, kurias jungtų ir jų darbą koordinuotų Liet. Stud. S-ga. Nuo to S-ga nenukentėjo praeityje, nenukentės ir dabar. Tik Sovietų Sąjungoj ir hitlerinėj Vokietijoj visos partijos buvo "suvienytos" nes visi piliečiai "vienodai galvojo". Turbūt ir aiškinti nereikia, kad tokio pobūdžio sąjunga įmanoma tik ten, kur yra paneigta bet kokia žmogaus laisvė. Tebūna mūsų ideologinės akademinės grupės stiprios ir veikli bendroji Liet. Stud. S-ga. Joms visoms linkime geriausios sėkmės. Čia dar turime pridurti, kad nepripažįstame studentiškomis tokių grupių, kurių veikla ribojasi vien tik savo organizacijos rėmuose ir kurios iki šiol jokio įnašo nepadarė bendram lietuvių studentijos gerbūviui.

Kiek blogiau yra su kol. Biručio pareiškimu, kad ideologi-

Akademinio Skautų Sąjūdžio suvažiavimo prezidiumas; (iš kairės) D. Kuklytė, S. Banaitis, R. Kezys, G. Sernas ir G. Rimkutė. J. Tamulevičiaus nuotrauka

Iš Pabaltijo Klubo veiklos

Gegužės 8 d. įvyko Pabaltijo Klubo susirinkimas, kuriame kalbėtoju buvo pakviestas latvis Ludis Kaggi, teisių mokslo studentas Columbia Universitete. Jis kalbėjo tema: Pabaltijo tautų išlaisvinimo reikalo kėlimas kitataučių intelektualų tarpe.

Iškeltos pagrindinės mintys, kokių priemonių imtis, norint įtikinti svetimą intelektualą, kad Pabaltijo tautos turi būti išlaisvintos. Jo manymu, nepaveiksi amerikiečio intelektualo, pasiskysdamas, kad tavo artimieji buvo išžudyti, nes praėjusiame kare kitų tautų žmonių žuvo milijonai. Mes turime jiems įrodyti, kad Pabaltijo tautos yra vienos seniausių Europos tautų, turinčios aukštą ir seną kultūrą, kuri dabar yra naikinama. Mes turime jiems įrodyti bolševikų skleidžiamos propagandos neteisingumą.

Ludis Kaggi davė pavyzdį, perskaitydamas dabar veikian-

nės grupės indoktrinuoja jaunąją studentiją tokiomis idėjomis, kurių studentai nesupranta ar nenori suprasti. Kiek mums yra zinoma, vienintelė pagrindinė idėja, kuria visos studentų or-jos stengiasi "indoktrinuoti" savo narius, yra ši: "Mes esam lietuviai, būsimieji mūsų tautos vadai. Ruoškimės žioms pareigoms." Jei mes bijomės, kad šia idėja mūsų kas nors "neindoktrinuotų", tai, Kolegos, gėdinkimės vadintis lietuviais studentais. Tiesa, kad prie šios idėjos įgyvendinimo atskiros grupės eina kiek skirtingais keliais, ir kiekvienas studentas turį teisę pasirinkti jam parankiausią kelią. Bet šios skirtingos priemonės jokių būdu nenustelbia aukščiau minėto pagrindinio tikslo.

Būtų naudinga, kad studentų susirinkimuose vieton begalės einamųjų reikalų, mokesčių rinkimo ir pan. būtų diskutuotos tokios temos, kurios čia buvo paliestos. Tikime, kad jų rezultate lietuviškas studentiškas veikimas sustiprėtų ir visais frontais pažengtų pirmyn.

REDAKCIJA

čios Latvijos konstitucijos rinkimų įstatymą ir įrodė kaip jis laužomas.

Susirinkime dalyvavę studentai iš klausė paskaitos su dideliu atidumu. Visi buvo nuomonės, kad išties reikia kitataučiams intelektualams parūpinti kuo daugiausia medžiagos apie bolševikinį melą.

Susirinkime, gegužės 1 d., kalbėjo Jonas Terebesey, vienas klubo narių. Jis apžvelgė Estijos senovės kultūrą ir kovas dėl laisvės bei religijos. Iškėlė mintį, kad mes nepabaltiečių tarpe išskeltume didingumą ne tiesioginiai savo tautos, bet savo kaimynų. Tuo būdu lengviau klausantieji įtraukti į diskusijas ir patiekti daug svarbios ir įdomios medžiagos, iškeliant kaimynui rūpimus klausimus.

J. Bačanskas

CASINO THEATRE
210 F. 86th Street
New York, N. Y.

Nuo gegužės 30
iki birželio 5

HEIDEMELODIE

AVE MARIA
Zarah Leander

VALLY'S
Restaurant

Savininkai
JUOZAS VALKAUSKAS
ir
JONAS SRUGIS
Vieta, kurią lanko visi --
senieji, čia gimusieji ir
naujieji lietuviai.
865 BANK STREET
WATERBURY, CONN.
Tel. Plaza 3-9838

DIDELĖS NUOLAI DOS SIUNČIAN TIEMS
PAKIETUS Į LIETUVĄ!

Tik asmeniškai atsilankę, galėsite įsitikinti, koks didelis vyriškų ir moteriškų medžiagų pasirinkimas

Mūsų krautuveje gausite viską, kas tik reikalinga jūsų artimiesiems Tėvynėje pradžiuginti.

Vilnonės, šilkinės ir kitokios medžiagos
žemesnėmis kainomis, negu kitur.

DORION MFG'S OUTLET STORES, INC.
148-09 Jamaica Avenue Jamaica 35, N.Y.
(Išlipni Suthpin Blvd. Stotyje) Tel. AXtel 7-6082

PARK FLORIST
MATTHEW MAŽEIKA,
Savininkas

Gėlės pristatomos į bet
kurias pasaulio vietas.

80-15 JAMAICA AVENUE
(Skersai nuo Haven teatro)

WOODHAVEN 21, N. Y.
Tel. Virginia 9-3112

GLOBE PARCEL SERVICE, Inc.

1991 BROADWAY, NEW YORK 23, N. Y.
Tel. LYceum 5-0900

DOVANŲ SIUNTINIAI Į LIETUVĄ IR USSS
APMOKĖTU MUTU.

Veikia Intouristo Maskvoje leidimu jau 25 metai.

Siuntiniai gauti per paštą įvertinami ir sąskaita išsiunčiama tą pačią dieną. Dėka patyrusiems tarnautojams mūsų klientai atiduodami siuntinius neturi laukti, nežūrint į klientų ir siuntinių skaičių. Darbas išpildomas rūpestingai ir pagal reguliacijas, kas užtikrina, kad Tamstų giminės gaus siuntinius be jokių atidėlojimų. Visi daiktai supakuojami ypatingai stipriose dėžėse, kurios pasiekia Sov. Sąjungą pilnoj tvarkoj. Siuntiniai siunčiami kasdien.

KALBA LIETUVIŠKAI

MES NE TIK PRIŽADAME,
BET DAROME!

Perkant - parduodant namus, ar išnuomojant butus, įvairiausiais apdraudos reikalais, federalinių ir valstybinių taksų (INCOME TAX) užpildyti, pirkti piniginių perlaidų (MONEY ORDERS),

kreiptis

HAVEN REALTY
Joseph Andrusis Insurance

87-09 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN 21, N. Y.
TEL. VI 7-4477

Kasdien -- 9 val. ryto iki 9 val. vak.
Sėkmadieniais -- 1 val. p. p. iki 5 val. vak.

GERIAUSIAS

INSURANCE ir REAL ESTATE
PATARNAVIMAS PAS

JOHN ORMAN AGENCY

110-04 Jamaica Ave.,

Richmond Hill, N. Y.

Telefonas: VIRGINIA 6-1800

BANGA TELEVISION

V. ZELENIS, Sav.

34-23 FULTON STREET BROOKLYN 8, N. Y.
(Prie Crescent St.) Tel. AP 7-0349

PARDUODAMA SU NUOLAIDA:
Televizija, radijas, HI-FI fonografi (tape re-
corders), oro vėsintuvai, langams ventiliatoriai,
dulkių siurbliai ir t. t.

TAISOMA: televizija, radijas, HI-FI.
Darbo valandos kasdien iki 7 v. v.

MISIŪNŲ DEGTINĖS KRAUTUVĖ

RAY'S LIQUOR STORE

Juozas ir Izabelė Misiūnai, sav.

Didžiausias degtinės ir vyno pasirinkimas.
Ivairiausias rūšies amerikoniški ir importuoti gėrimai.
103-55 LEFFERTS BLVD., RICHMOND HILL, N. Y.
Telefonas: Virginia 3-3544

REPUBLIC WINE & LIQUOR STORE

MARIJONA IR JURGIS JOKUBAIČIAI
322 UNION AVENUE
BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: EVERgreen 7-2089

Lietuviai Advokatai

CLEMENT A. VUKET
(Vokieraitis)
41-40 74th STREET
Jackson Heights 73, N. Y.
NEWton 9-6620

K. W. MICHELSON
87-14 111th Street
Richmond Hill 18, N. Y.
Virginia 6-6060

ST. BREDIS, Jr.
37 Sheridan Avenue
Brooklyn 8, N. Y.
APplegate 7-7083

A. J. WESLAN
16 Court Street
Brooklyn, N. Y.
TRiangle 5-6116

A. ANDRIUSKEVICIUS
Laikrodininkas - Juvėlytas
Didelis pasirinkimas
BRANGENYBIŲ
485 Grand Street
Brooklyn 11, N. Y.
Tel. EVERgreen 4-2318

BILL'S BAR
(Buv. Atletų Klub. name)
W. OSIPAUŠKAS
Savininkas
Geri gėrimai, geras maistas,
draugiška nuotaika
168 MARCY AVENUE
Brooklyn 11, N. Y.
EV 4-9709

ALBERT F. PETERS

(PETRAUSKAS)

Apdraudos ir knygyvedybos patarnavimas.
Federalinių, valstybės ir miesto taksų pildymas.

116-55 QUEFNS BLVD., FOREST HILLS 75, N. Y.
Tel. VI 3-1477
Namų adresas: 106-53 95th St., Ozone Park 17, N. Y.

NIEDERSTEIN'S RESTAURANT

69-16 Metropolitan Ave. Middle Village, L. I.
Adeline Niederstein Lardon, Savininkė
Pristatomas paruoštas maistas vestuvėms ir
bankietams. Galima gauti privati salė.

Telpa iki 350 asmenų.
POLAIDOTUVINIAI PIETŪS
Geriausias maistas, likerai, vynas vidutinėmis kainomis.
REZERVUOKITE telefonuojant DA 6-0717

BARAS IR RESTORANAS

JULIUS DAUGMAUDIS, Savininkas
Stiklinis baras. Viena gražiausių užėigų Brooklyne.
273 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: EVERgreen 4-9533

NORITE GEROS -- MENIŠKOS FOTOGRAFIJOS

Portreto, šeimos, vaikų, įvairių progų - vestuvių,
krikštynų, gimtadienių, pobūvių ir pan. nuotraukų.
Jums geromis sąlygomis padarys
VYTAUTAS MAZELIS
422 Menahan Street, Ridgewood, Brooklyn, N. Y.
Tel. HY 7-4677

HELEN POVILANSKIENE

Baras - Restoranas - Salė šeimyninėms pramogoms
158 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: EVERgreen 4-9737

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI**JUOZAS GARŠVA**

231 BEDFORD AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
KOPLYCIA LAIDOTUVEMS Tel. EVERgreen 8-9770

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)
423 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN, N. Y.
KOPLYCIA LAIDOTUVEMS Tel. EVERgreen 7-4335

MATHEW P. BALLAS FUNERAL HOME

MATHEW P. BALLAS ALB. BALTRUNAS-BALTON
Direktorius Reikalų Vedejas
660 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-5043

SHALINS FUNERAL HOME

F. V. SHALINS, Jr. J. B. SHALINS
84-08 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN, N. Y.
KOPLYCIA LAIDOTUVEMS Tel. Virginia 7-4499

AUGUST P. GUSTAS, Inc.

AUGUST P. GUSTAS, Prezidentas
354 MARCY AVENUE BROOKLYN, N. Y.
KOPLYCIOS SUTEIKIAMOS IR KITUR Tel. EVERgreen 7-4774

ROGERS FUNERAL HOME

P. RADZEVICIUS, Direktorius
410 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: STagg 2-4409

Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomoja automobilius
(įvairiems reikajams).

LIETUVIŠKA DUONA - LIETUVIŠKAS SŪRIS
LIETUVIŠKOS DEŠROS IR SKILANDŽIAI

JONAS ANDRULIS
Michigan Fann Cheese, Inc.
Fountain, Michigan

PETRAS LISAUSKAS
64-09 Clinton Avenue
Maspeth, New York

LITHUANIAN BAKERY
131 Inslce Place
Elizabeth, New Jersey

Norintieji įsigyti šių skanių lietuviškų produktų, kreipiasi į jų gamybos genera-
linį atstovą PETRĄ LISAUSKĄ, 64-09 Clinton Avenue, Maspeth, New York.

Tel. TW 4-8087

VIENYBĖ

Juozas Ginkus sveikatai patikrinti porą dienų buvo Liuteronų ligoninėje. Ginkus tikisi dalyvauti Tautiniame Kongrese ir bankiete, kurio globos komitetui jis vadovauja.

Algirdas Vizbara, ilgametis Operetės choro narys ir veikėjas, buvo atvykęs iš Floridos atlankyti namiškių ir draugų Brooklyne.

Jieva Baltuvienė, inžinieriaus Jono Baltaus žmona, po sunkios operacijos Flauro ligoninėje New Yorke, grįžo į namus, Rego Park, N. Y., kur baigia sveikti.

Joseph Brokas žuvo kartu su vienuolika kitų darbininkų raketų dirbtuvės sprogdime, įvykusiame praeitą savaitę New Jersey.

Marija Sims atstovaus Pabaltijo Moterų Tarybą įvyksiančiame birželio 2-6 d. Detroite General Federation of Women's Clubs suvažiavime. Ši moterų organizacija, į kurią 1949 m. įstojo ir Pabaltijo Moterų Taryba, turi 11 milijonų narių.

Atto Reinikis, Naujoji g-vė 19, Kretinga, Klaipėdos sritis, jieško savo brolio Makso Reinikio, kuris, manoma, po karo yra atvykęs į Ameriką.

J. Steponaičiui, Vienybės skaitytojui, praeitą savaitę Kings County ligoninėje nupiauta koja.

Alfonas Kūlys, 87 Stuyvesant Ave., Brooklyne, ilgametis Vienybės skaitytojas, gegužės 24 d. savo artimųjų ir draugų tarpe minėjo 68 gimtadienį.

Zigmas Labuckas su žmona Jadvyga iš Kanados lankėsi pas brolių Bronių Brooklyne. Abu Labuckai yra Vienybės skaitytojai.

Mary Pajaujienė, ne Pavalienė, kaip klaidingai Vienybės buvo pranešta, nupirko salioną, 337 St. Nicholas Ave. Brooklyne.

BENDRUOMENĖS ŠVENTĖ

LB New Yorko Apygardos valdyba gegužės 23 d. posėdžiavo su pakviestais organizacijų atstovais birželio 29 įvyksiančios Lietuvių Dienos-Bendruomenės šventės reikalu.

Apygardos pirm. J. Slepetyš paryškino, kad dar praeitais metais LB Taryba yra nutarusi kiekvienais metais paskutinį birželio mėnesio sekmadienį švęsti Lietuvių Dieną -- tradicinę Bendruomenės šventę. Tada numatoma vykdyti visuose JAV lietuvių kolonijose. Vietos bendruomenininkai, suradę arti New Yorko (prie Idlewild aerodromo) patogią ir žavią vietą, pasiryžo jau šiais metais LB tradicinę šventę atšvęsti, sutelkiant kuo didesnę lietuvių skaičių.

Cia minimame posėdyje buvo kalbama apie šventės meninę programą. Priimtųjų ir gražių patarimų šventės programos sudarymo reikalu davė Pabalt. Mot. Tar. Liet. Atstovybės pirmininkė p. V. Jonuškaitė-Leskaitienė. Jau yra paaiškėję, kad be kitų programoje dalyvaus ir Operetės Choras, sėkmingai vadovaujamas muziko M. Cibo. Kviečiami pasireikšti ir jaunimo vienetai.

Šiame LB apygardos valdybos posėdyje pirmą kartą dalyvavo agr. Butkys, pakviestas iš kandidatų užimti valdyboje vakančią ūkio vadovo vietą. Tas pareigas ėjęs dr. A. Skėrys dėl laiko stokos prieš kurį laiką pasitraukė.

D. P.

Dr. B. Nemickas, inž. K. Krulikas, D. Penikas, S. Gudas ir A. Sodaitis sudaro naująją ALTS pirmojo skyriaus valdybą. Į Kontrolės Komisiją išrinkti P. Juknys ir J. Maurukas.

Liet. Piliečių Klubo piknikas įvyks birželio 28 d. 2 v. p. p. Polish National Home Parke, Jamaica, N. Y.

Dalis Operetės Choro koncerto metu praėjusį sekmadienį. Diriguoja M. Cibas. Iš kairės į dešinę: B. Spudienė, B. Labutienė, E. Cibienė, B. Setikaitė, M. Kleivickienė, B. Macežinskaitė, V. Gintautaitė, E. Dednienė, A. Zukienė.

V. Maželio nuotrauka

OPERETĖS CHORŲ KONCERTAS

Praeitą sekmadienį Brooklyne įvykęs Operetės choro koncertas buvo netikėtai žavingu įvykiu.

A. Merklio parašyta vieno veiksmo kaimo buitės dainų ir šokių pynė "Jaunimėlis" vaizdavo anų laikų gryną kaimo gyvenimą, kai jis dar nebuvo sugadintas miesčioniškų manierų, kai žmogus į gamtą žiūrėjo su meile. Tą nuotaiką dar labiau pabrėžė dailininko J. Juodžio dekoracijos. Artistų tautiški kostiumai buvo įvairūs ir gerai derinosi su veikalais. Šviesos efektai ne tik puošė gintaruotas moterų krūtines, bet kartu moterims suteikė šilumą.

Labai daug gyvumo ir geros nuotaikos suteikė šokėjai ir dainininkai. Šokėjai parodė daug energijos ir padarė gražių efektų. Vaikiniai šokiai atliko su šviežumu ir lengvumu. Dainininkai pasirodė gerai išlavinti ir savim patikimi.

Veikalas pritaikytas šiems laikams ir jei kas, pamatęs šį veikalą, nekreips dėmesio į gamtos grožį, tai to siela yra mirusi.

Artistai roles suvaidino su dideliu pasišventimu. Ukininko rolę vaidino Vladas Vasikauskas. Jo vidinis magnetizmas buvo jaučiamas vaidinime, atliekant garbingo ir rūpestingo tėvo pareigas. Birutė Macežinskaitė turėjo visus privalumus vaidinti ūkininko dukterį. Jos mokėjimas laikytis scenoje yra gražas ir šaunus. Vidos Gintautaitės naturalumas vaidinime buvo malonus. Romui Kežiui pirmojoje rolėje pavyko sukelti linksmą nuotaiką. Jo deklamacija buvo puiki ir pilna jėgos. Jaunikaitis ūkininkaitis buvo Petras Nekrašius. Prisisegęs tris žiedelius prie kepurės, jis inėšė daug humoro į šį veikalą. Jo vaidmuo buvo sunkus, bet jis išpildė sėkmingai.

Režisierius Vitalis Zukauskas surinko tik reikalingus aspektus veikalo pastatyme. Veikėjų kalbos buvo drąsios ir spontaniškos. Galima sakyti, kad buvo suvaidinta tobulai ir tai yra didelis režisieriaus nuopelnas lietuvių teatrui. Jeigu būtų buvę daugiau pridėta, veikalas būtų sugadintas. Dabar neįjaučiama jokių trūkumų.

Vaidino Brooklyno Vaidintojų Trupės artistai, Tautinių Šokių Grupės šokėjai ir Operetės choro choristai.

APACIOJE: New Yorko Lietuvių Filatelistų Draugijos nariai buvo susirinkę tradiciniuose pietų V. Belecko restorane ir tarėsi pašto ženklų parodos ruošimu šią vasarą. Iš kairės: K. Motuzas, J. Tankus, T. Jagėla, W. Norton, J. Swedish, M. Slapšys, Z. Raulinaitis, J. Mulevich, A. Ruzgas, J. Norton, D. Vizbara.

V. Maželio nuotrauka

Antroje programos dalyje Operetės Choras, vadovaujamas muz. M. Cibo padainavo J. Gaidelio, M. Budriūno, J. Zilevičiaus, J. Šarkos ir S. So-deikos kūrinys. Akompanavo A. Mrozinskas.

Nežiūrint lietaus, publikos susirinko apie 400 ir gausūs ap-lodismentai buvo geriausias artistams atpildas už jų trisšą ir pasišventimą, statant šį veikalą.

O. Gedgaudienė

PRAMOGOS IR SUSIRINKIMAI

DAILININKAI TARSIS PARODOS REIKALU

N. Y. Lietuvių Dailininkų Sąjunga yra rezervavusi National Art Club salę, 15 Gramercy Park, New Yorke. Šioje salėje yra numatyta surengti parodą, kurioje būtų išstatyti lietuvių dailininkų darbai. Paroda numatoma atidaryti 1959 m. vasario 16 d. ir tęsis dvi savaites.

Ryšium su paroda yra iškilę eilė klausimų, į kuriuos reikėtų neatidideliuotai surasti atsakymus. N. Y. Lietuvių Dailininkų Sąjungos valdyba š. m. gegužės 31 d. (šeštadienį) 4 val. p. p., Piliečių Klubo patalpose, 280 Union Ave., Brooklyne, kviečia sąjungos narių susirinkimą šiai parodai aptarti.

* Gegužės 30, 31 ir birželio 1 d. d. Statler viešbutyje, New Yorke, įvyks Amerikos Lietuvių Tautinis kongresas ir banketas.

* Gegužės 31 d. Statler viešbutyje, New Yorke, Korp! Neo Lithuania rengia jaunimo pavasario šokių. Gros Raleigh Recording Hal Fields orkestras. Pradžia 9 val. vak.

